

hmeljar

11. in 14. marca
vsi na volitve!

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

GLASILO DELAVCEV SOZD »HMEZAD« ŽALEC — LETO XXXVI. — MAREC 1982 — ŠTEVILKA 3

Programi in projekti Hmezada za izvedbo planskih nalog v letu 1982/83

Delavski svet Hmezada je lani v decembru sprejel pregled programov in projektov Hmezada za izvedbo planskih nalog v letu 1982/83. Ta predlog vsebuje vse tiste skupne naloge, ki jih moramo izvesti v prihodnjih dveh letih, da bomo izpolnili vse skupne postavljene cilje. Skupne cilje smo zapisali že v samoupravni sporazum o združitvi v SOZD, predvsem pa v skupnih srednjeročnih planskih dokumentih. Program je izdelan po posameznih področjih od proizvodnega, razvojnega, komercialnega, organizacijskega, ekonomskega, finančnega in odnosov v združenem delu.

Pri izvedbi teh programskih nalog bodo v prvi vrsti sodelovali delavci Skupnih služb SOZD, veliko pa je nalog, ki jih bomo morali opravljati strokovni delavci skupno na vseh nivojih.

PREGLED NAJVAŽNEJŠIH NALOG PO PODROČJIH:

PROIZVODNO PODROČJE

Realizacija proizvodnih planov zastavljenih za leto 1982, ki temeljijo na naslednjih temeljnih izhodiščih:

- povečanje količinskega obsega proizvodnje za 15% na obstoječih zmogljivostih,
- izboljšanje posameznih tehnologij (modernizacija, mehanizacija),
- aktiviranje obstoječih kapacitet,
- povečanje produktivnosti (delovne in sredstev),
- kvalitetna priprava in vzdrževanje delovnih sredstev.

Usklajevanje in bilansiranje proizvodnijskih celot:

- proizvodnja, dodelava hmelja,
- prireja, predelava mleka,
- prireja, predelava mesa,
- proizvodnja, dodelava (hlajenje) sadja,
- vzreja, prireja, predelava perutnine.

Poenotenje, uvajanje in realiziranje »najboljših« tehnologij proizvodnje v vseh proizvodnih procesih Hmezada in sicer:

- v družbeni primarni proizvodnji,
- v kmečki — kooperacijski proizvodnji,
- v živilsko predelovalni industriji,
- v gostinstvu,
- v industriji

ter zagotovitev prenosa v vse organizacijske enote Hmezada, ki jim je isti predmet poslovanja.

Aktiviranje kmetijske kooperacijske proizvodnje (primarne) na obstoječih zmogljivostih z namenom:

- povečanjem vseh proizvodenj,
- z zagotavljanjem večje povezanosti,
- boljšega izpolnjevanja plansko dogovorjenih obveznosti,
- uvajanje enotnega agrarno-političnega pristopa reševanja kmečke problematike,
- zagotavljanje večje donosnosti kmelu in zadrugi.

Opredeleitev razpoložljivih in potencialnih kapacitet po posameznih dejavnostih Hmezada.

Opredeleitev izvedbe razvojno in ekonomsko utemeljenih projektov na neaktivnih proizvodnih zmogljivosti.

Prilagoditev izvedbe vseh že začelih nalog k projektneemu načinu dela.

PODROČJE RAZVOJA

Priprava projektov za neaktivirane investicije iz zmogljivosti Hmezada.

Izdelava programov za pričetek dela investicij, ki so v teku.

Vključitev strokovnih zmogljivosti v razvojne programe Hmezada.

Organiziranje, razdelava in izvedba naslednjih za Hmezad najpomembnejših novih razvojnih projektov (rang A):

Perutninarska proizvodnja Hmezada (konceptija in organizacija reprovacije).

(Nadaljevanje na 2. strani)

Dvanajstletnega vola, ki je tehtal krepko čez tono, je sredi februarja pripeljal na odkup Anton Svetko-Graji iz Podvina nad Polzelo

Volitve

V ČETRTEK, 11. MARCA BODO VOLITVE V ZDRUŽENEM DELU. VOLILI BOMO DELEGATE V ZBOR ZDRUŽENEGA DELA IN SKUPŠČINE SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI. V NEDELJO, 14. MARCA BODO VOLITVE V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH ZA DELEGIRANJE DELEGATOV V SKUPŠČINE.

OPRAVIMO SVOJO DRŽAVLJANSKO DOLŽNOST ŽE V JUTRANJIH URAH!

delo SAMOUPRAVNIH organov

DELAVSKI SVET SOZD HMEZAD je imel 25. februarja 1982 svojo 7. (16.) redno sejo, na kateri je obravnaval:

— poročilo o delu delovne skupnosti Skupne službe SOZD za leto 1981,

— program dela DS Skupne službe SOZD za leto 1982 s planom stroškov in prihodkov,

— organizacijsko zgradbo DS Skupne službe SOZD

— sklep o vključitvi KZ Slovenska Bistrica v SOZD Hmezad,

— potrditev mandatov novih članov DS SOZD iz DO Notranja trgovina,

— predlog združevanja sredstev za skupni sklad skupne porabe in solidarnosti,

— predlog investicijskih programov,

— samoupravna sporazuma za izgradnjo brojlerske farme v Nigeriji,

— pravilnik o investicijski dejavnosti in imenovanje komisije,

— program delavskega sveta SOZD za leto 1982 in

— spremembo 9. člena pravilnika o podeljevanju priznanj SOZD Hmezad in podelitev plaket ob 20-letnici Hmezada dolgotletnim poslovnim partnerjem.

Podelitev plaket poslovnim partnerjem je bila v petek, 26. februarja 1982 v hotelu Prebold v Preboldu.

Poslovni odbor je imel 8. redno sejo 24. februarja 1982, komisija za svobodno menjavo dela 4. sejo, dne 24. februarja 1982, svet direktorjev pa se je sestel 23. februarja 1982.

Podrobnejše poročilo o sprejetih sklepih bo objavljeno v naslednji številki Hmeljarja.

J. Ojdanič

LICITACIJA

DS Hmezad Vrtnarstvo Celje razpisuje licitacijsko prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

Avto TAM 200 D

Traktor Ferguson

Fiat kombi

Krožna brana

Trosilec za hlevski gnoj

Peč trika

Kosilnica za trato

Škopilnica motorna

Licitacija bo 19. 3. 1982 ob 10. uri na gospodarskem dvorišču DO Vrtnarstvo Celje, Ljubljanska 93.

Interesente vabimo, da pred začetkom licitacije položijo predpisano varščino v blagajni Vrtnarstva in si s tem pridobijo pravico za sodelovanje na licitaciji.

SOZD Hmezad DO Vrtnarstvo

(Nadaljevanje z 2. strani)

Ce primerjamo te podatke z onimi iz leta 1981, vidimo, da naši OD ne bodo bolj obremenjeni kot doslej. Spremembe v seštevku stopenj so malenkostne.

Naj še enkrat navedemo kako izračunamo skupne stopnje prispevkov za delavca. Seštet je treba stopnje občine, kjer delavec stalno prebiva in stopnje občine, kjer delavec dela.

Primer: Delavec, ki stalno prebiva v celjski občini, dela pa v Zalcu, bo plačeval skupaj 27,72% prispevkov iz svojega bruto OD (12,15 + 15,57).

Iz OD za dopolnilno (nadurno) delo ne plačujemo prispevka za invalidsko pokojninsko zavarovanje v višini 11,34%, zato pa plačujemo poseben republiški davek iz OD v višini 18,33%.

T. G.

B) PREGLED SEDEŽNIH PRISPEVKOV (v % od bruto OD)

SEDEŽNA OBČINA	Za otr. dodatek	Otroško varstvo	Zdrav. varstvo	Inv. pok. zavarov.	Za solidarnost	Skupaj
Celje	1,16	1,72	1,37	11,34	0,80	16,39
Zalec	1,16	1,25	1,02	11,34	0,80	15,57
Smarje	1,16	1,63	1,61	11,34	0,80	16,54
Radlje	1,16	1,45	0,80	11,34	0,80	15,55
Ilirska Bistrica	1,16	1,57	1,16	11,34	0,80	16,03
Slovenska Bistrica	1,16	1,54	0,99	11,34	0,80	15,83
Laško	1,16	1,24	1,29	11,34	0,80	15,83
Hrastnik	1,16	1,22	1,47	11,34	0,80	15,99
Zagorje	1,16	1,19	1,21	11,34	0,80	15,70
Trbovlje	1,16	1,47	1,40	11,34	0,80	16,17
Slovenske Konjice	1,16	2,15	1,23	11,34	0,80	16,68
Šentjur	1,16	1,24	1,47	11,34	0,80	16,01

Vsem ženam
iskrene
čestitke
za 8. marec

Stanovanjske zadeve

Odbor za stanovanjske zadeve SOZD Hmezad Zalec je imel 28. decembra 1981 svojo 3. sejo. Na seji so bili delegati seznanjeni s tem, da se je na razpis za dodelitev posojila za stanovanjsko gradnjo v marcu 1981 prijavilo 115 prosilcev. Na osnovi 28. člena Pravilnika o reševanju stanovanjskih potreb delavcev je bilo 28 prosilcev izločenih. Odbor za stanovanjske zadeve je v skladu s svojimi pristojnostmi razdelil sredstva za posojila med posamezne udeleženke. Komisija za delovna razmerja posamezne udeleženke — temeljne organizacije, novite delovne organizacije ali delovne skupnosti pa nato izda odločbo o dodelitvi posojila za stanovanjsko gradnjo posameznim delavcem. Odbor je predlagal pristojnim organom udeleženk, da sprejmejo sklep o maksimalni višini zneska posojila po razpisu v letu 1981, in sicer za gradnjo stanovanja ali stanovanjske hiše 200.000 din, adaptacijo, prizidavo in prizidavo stanovanja ali stanovanjske hiše 100.000 din ter za nakup stanovanja ali stanovanjske hiše 300.000 din. Posojila se delavcem dodeljujejo na osnovi enotnih kriterijev in sicer prejmejo prosilci, ki so že kdaj pri Hmezadu prejeli del posojila, razliko od že prejetega posojila do takratnega limita povečano za

50%, prosilci pa, ki prosijo prvič, dobijo posojilo v zaproseni višini oziroma za gradnjo, adaptacijo in nakup največ v maksimalni višini. Sredstva za posojila bodo sproščena v avgustu 1982, vendar bo mogoče del odobrenega posojila koristiti že prej, ker je upravni odbor Hranilno kreditne službe kmetijstva in gozdarstva že odobril premostitveno posojilo.

V letih 1982 in 1983 se bo stanovanjski fond Hmezad povečal za 10 novih stanovanj. V letu 1982 bodo gotova in vseljiva 3 stanovanja, in sicer v verižnem bloku Nova vas v Celju dvojnopolobno stanovanje v izmeri 70,75 m² ter v stanovanjskem bloku v Dobrteši vasi, Šempeter enosobno stanovanje velikosti 40,85 m² in dvosobno stanovanje velikosti 55,23 m². V letu 1983 pa bo gotovih in vseljivih 7 stanovanj in sicer:

v stanovanjskih blokih Spodnje Hudinje, Celje tri dvojnopolobna stanovanja v velikosti 70,33 m² in v Soseski Zalec garsonjera velikosti 30,50 m², enoinpolobno stanovanje velikosti 57,17 m² in dvojnopolobno stanovanje v velikosti 64,05 m².

Pogodbena vrednost teh stanovanj, izračunana na osnovi izhodiščnih prodajnih cen, znaša 11.050.000 din.

R. N.

Sadna drevesa neusmiljeno padajo. Ali ne bi kazalo razmisliti o hranljivosti njihovih okusnih suhih plodov, ki smo v blagostanju nanje neupravičeno pozabili?

hmeljar

Varstvo zelja pred boleznimi, škodljivci in pleveli

Zelje ogroža precej nevarnih škodljivcev: brazdasti klunotaj, kapusovi bolhači, kapusova muha, kapusova hrčica, kapusov belin, sovka, kapusova mokasta uš in še nekateri. Od bolezni so zelju predvsem nevarne glivice, ki povzročajo padavico sadik, golšavost koreninic, plesen in še nekatere. Pleveli v zelju niso nevarni le zato, ker jemljejo hrano, vodo in svetlobo, ampak so neprijetni tudi zato, ker trosijo seme v zeljne glave in jih onesnažujejo. Brez ustreznih varstvenih ukrepov v zeljnikih torej ni moč doseči zadovoljivega pridelka.

Pri pridelovanju zelja na prostem so obvezni naslednji varstveni ukrepi:

Za vzgojo sadik moramo izbrati ustrezno humusno, ne premokro in ne prekislo zemljo, in pravilno kolobariti. Sejemo razkuženo seme. Zemljo za setev pa tretiramo z ustreznimi insekticidom: s furada-

nom 5-G (karbofuran 50 dkg/ar) ali z volatonom G-5 (fosin 1 kg/ar) ali galitionom G-5 (fenitrotion + malation 1 kg/ar) proti ličinkam klunotaja, kapusovi muhi in bolhačem. Na prostem se proti padavici sadik borimo u ustreznim kolobarjem, dovolj redko setvijo in z zalivanjem posevka s fungicidi (kaptan, TMTD, kaptafol). Z istimi fungicidi zavarujemo sadiko tudi pred peronosporo. Ko pripravljamo sadike za razsaditev, jih natančno pregledamo in vse obolele odstranimo, zdravo pa namočimo v 0,15% ultracid (metidation).

Za zeljnik izberemo nezapleveljeno njivo (brez trajnih plevelov), ki jo skrbno pripravimo, kajti le na zemlji z dobro strukturo bomo s pridom uporabili talne herbicide. Zeljnika tudi ne gnojimo s svežim hlevskim gnojem, ki je ugoden za razvoj zeljne muhe.

V zeljniku škropimo zelje navadno proti peronospori, kapusovi

muhi, hrčici, listnim ušem, kapusovemu belinu in sovkam.

BOLEZNI NA ZELJU

PADAVICA SADIK

Padavico sadik povzroča več vrst glivic (Olpidium brassicae, Phythium de Baryanum, Fusarium sp.). Padavica je predvsem nevarna komaj vzklimim rastlinam s prvimi listi. Troši prodoro skozi povrhnjico v stebelce, spodnji del stebelca in koreninice dobe rjavkaste pege, ki kmalu zajamejo ves spodnji del rastline. Stebelce potemni, zgornje, se posuši in rastlina pade. Z obolelih rastlin pridejo glivice v zemljo in se širijo na zdrave rastline. V prevlažnih tleh in pri gosti saditvi lahko padavica uniči ves posevek. V toplih greдах in v rastlinjakih, kjer so navadno pogoji za razvoj bolezni izredno ugodni, zemljo pred setvijo razkužujemo (žuvapin ali basamid). Pri setvi na prostem je razkuževanje zemlje težko in drago, zato preprečujemo padavico na ta način, da izberemo ustrezno, ne pretežno in ne premokro zemljo, da kolobarimo, da ne sejemo pregesto in takoj po setvi ter kasneje mlade rastlinice zalivamo z orthocidom (kaptan) ali radotiramom (TMTD) ali difolatanom (kaptafol).

GOLŠAVOST ZELJA

Plasmiodiophora brassicae

Glivica, ki povzroča golšavost korenin, se razvija na mnogih križnicah, na gojenih vrstah, kakor tudi na plevelih. Obolele rastline slabo rastejo, ne delajo glav, listje rumeni in vene. Najlažje spoznamo bolezen po nenavadnih izrastkih, golšah in koreninah. Golše so različnih velikosti, od grahovega zrna pa do pesti. Kasneje golše potemnijo, korenine pa razpadejo v kašasto meso.

Trosi glivice ostanejo v tleh zivi po več, tudi šest let. Glivica se najbolje razvija v mokri, kisli zemlji, zlasti, če jo močno gnojimo z gnojnico ali straniščnico.

Preventivni ukrepi proti golšavosti so izbira ustrezne zemlje za zeljnike, ki naj ne bo niti premoakra, niti kisla. Kislo zemljišče pred saditvijo apnimo, sadimo pa sadike z zdravimi koreninami. Ostale zažgemo. Zatiramo plevele iz družine križnic, kot so divja gorjušica, divja repica, plesec. Pravilno kolobarimo, to se pravi, da sadimo zelje na isto njivo šele vsako četrto leto. Če pa smo opazili, da se je pojavila golšavost zelja v večjem obsegu, ne zasadiamo iste njive z zeljem najmanj šest let.

PLESEN KRIŽNIC

Peronospora brassicae

Plesen križnic je nevarna bolezen zlasti v setvenici. V vlažnih letih pa se pojavlja v večjem obsegu tudi v zeljnikih.

Na listih se pojavijo bele pege, ki se širijo in izlivajo druga v drugo. Na spodnji strani lista so pege prekrite s svetlosivim puhom, to so tronosenci, ki se naglo razvijajo. Veter nosi številne troske na vse strani. Močno oboleli listi se sušijo in odpadejo. Glivica prezimi v obliki zimskih trosov na odpadlih delih rastline.

Proti plesni zalivamo ali škropimo rastline v setveniku z istimi fungicidi, ki jih uporabljamo proti padavici sadik: orthocid ali difolatan (kaptan, kaptafol). Iste fungicide, kakor tudi ostale, ki delujejo proti peronosporam, uporabljamo tudi v zeljnikih. Dodajamo jih škropivu proti škodljivcem. Brozgi, s katero nameravamo škropiti zelje proti bolezni, moramo dodati tudi sredstva za boljšo močljivost (sandovit), da se zadrži na gladkih listih.

Oskrba posevkov pšenice v zgodnji spomladi

Pšenica zahteva v teku vegetacije pravočasno in pravilno nego. Če hočemo, da bodo jeseni uspešno zasejane površine pšenice dale lep pridelek, je že sedaj v zgodnji spomladi spet potrebno poskrbeti za posevke.

Odpornost pšenice na mraz je odvisna od razvojnega stadija v katerem prezimuje. Najbolje prezimi v prvem stadiju, tj. nekje do prvih treh listov. Odpornost pšenice na mraz se povečuje, če se temperatura postopoma zmanjšuje. Takrat rastline pospešeno kopičijo ogljikove hidrate, dihanje pa se zmanjša zaradi mraza. Nadaljnje odtegotvanje vode v celicah vsled spreminjanja v led pri temperaturah od -2°C do -5°C daje pšenici možnost, da prenese tudi temperature do -20°C .

Intenzivne sorte potrebujejo več hranil kot ekstenzivne, če hočemo izkoristiti njihove dedne danosti. Na suhih poljih gnojimo večinoma bolj kot na vlažnih.

V jesenskih in zimskih mesecih potrebuje pšenica malo hranil, toda že zelo zgodaj spomladi ima večje potrebe po dušiku, fosforju in kaliju. V času kolenčenja in zlasti ob klasanju se sprejemanje hranil še stopnjuje. Ker se kalij in fosfor le malo izpirata in ker prispevata k boljšemu prezimovanju, ju damo v celoti že jeseni pred oranjem, tj. 90–120 kg fosforja/ha in 120–150 kg kalija/ha. Izjemoma lahko damo do ene tretjine celotne količine še spomladi, ko prvič dognojimo z ustreznim NPK (npr. 400 kg NPK 17-8-9).

Ključni dejavnik za višino pridelka pšenice je gnojenje z duši-

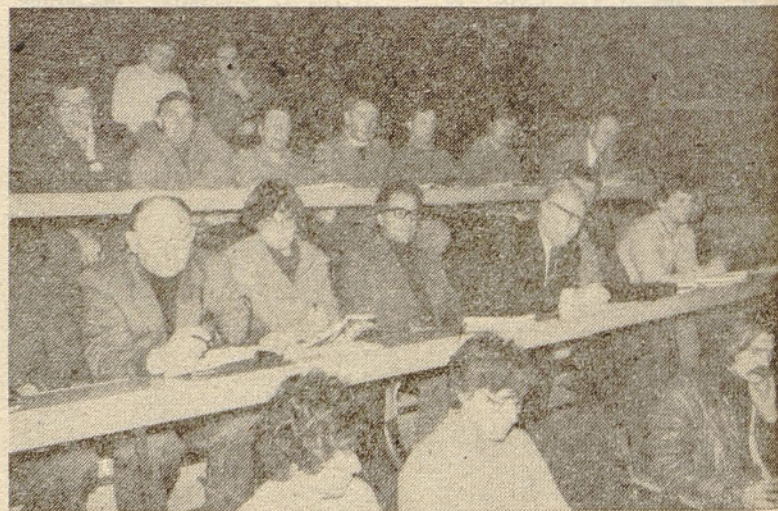
kom, ki mora biti prilagojeno talnim in vremenskim razmeram. Dušik dajemo običajno v dveh, pri intenzivnih sortah tudi v treh obrokih. Pri gnojenju z dušikom v enem samem obroku spomladi, je večja nevarnost poleganja, okužb z glivičnimi boleznimi in izpiranja, če je moko leto.

Prvi obrok dušika damo konec februarja ali v začetku marca okrog 50 kg dušika na hektar, tj. 200 kg KAN ali 300 kg NPK 17-8-9. Če smo z dušikom gnojili že jeseni, smemo dati prvi obrok od konca februarja do konca razraščanja. Zgodnejše dognojevanje lahko opravimo po zmrznjeni njivi in s tem posevku ne naredimo škodo s tlačenjem. Drugi obrok 50 kg dušika damo konec aprila, ko pšenica doseže fazo 2 do 4 kolenc.

V letošnji zimi niso bili najboljše pogoji za prezimovanje pšenice, ker ni bila pokrita s snežno odejo. Tiste pšenične posevke, ki jih je prizadela zmrzal in dvignila zgornji sloj ter s tem povzročila, da se korenine trgajo in ker nimajo več stika z zemljo, da bi dobile vlogo, je potrebno valjati. Pri tem je najboljši ježasti valjar, pomagamo pa si lahko tudi z lesenimi doma narejenimi valjarji.

Če pšenica slabo prezimi, jo brž, ko se zemlja dovolj osuši, pobranamo z mrežasto brano. Ta ukrep mora slediti tudi valjanju. Tako se pšenica bolje razrašča. Ponekod jo tudi okopavajo z okopalniki, ki delajo le v globini 2 do 3 cm.

Strokovna služba
KZ Savinjska dolina

Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo je 17. in 18. februarja angažiral v dvorani gasilskega doma v Žalcu zelo uspešen dvodnevni seminar kmečarskih tehnologov in pospeševalcev

Pokladalec silaže

V začetku lanskega leta smo pričeli resno razmišljati, kako priti do novega krmilnega voza za potrebe vzrejališča Žovnek. Do sedaj smo uporabljali dva manjša voza firme »Mengele«. Bila sta že izrabljena in potrebna vse večjih popravil. Glavna težava je bila z rezervnimi deli, ki smo jih dobili iz uvoza vse težje. Krmilni voz nadomešča enega delavca-krmilca, ki bi moral ročno pokladati silažo v jasli. Dnevno je treba pokladati 9 do 10 ton silaže ali letno 3,5 milijona kg.

Idejo je dal tovariš Viki Podbregar: SIP-ov trosilec hlevskega gnoja bi se morda dal preurediti z dodatnim prečnim izmetalnikom. Tako smo lani kupili nov trosilec hlevskega gnoja, tovariš Podbregar pa je realiziral svojo zamisel in delo uspešno dokončal. Ta rekonstruirani trosilec uspešno služi za pokladanje silaže v vzrejališču Žovnek že več kot 6 mesecev. Strokovne ugotovitve so celo boljše kot pri krmilnikih izvedbe »Mengele«:

Nosilnost je 3,5 t (za 1,5 t večja od uvoženega).

Nakladalna višina je manjša za 1 m.

Lažji je za nakladanje, ker je širina kesona večja.

Vzdrževanje in popravila so enostavnejša.

Rezervni deli so domači za dinarje.

Rekonstrukcija ni predraga.

Tako bodo take krmilne vozove v bodoče uporabljali tudi na farmah krav Podlog in Zalog, primerni so tudi za kmete — večje rejce.

Z manjšo demontažo ga je možno zopet uporabiti kot klasičen trosilec hlevskega gnoja.

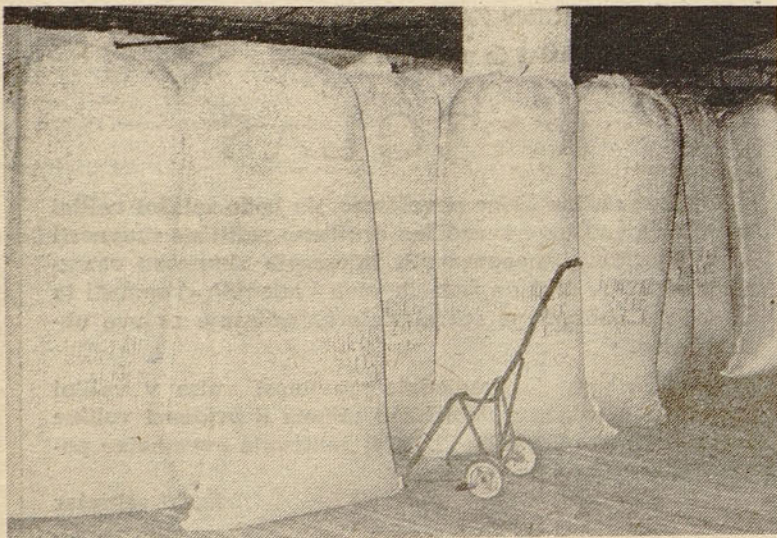
Franc Cilenšek, inž. kmet.

SLOVENIJA SE LAHKO POHVALI, DA IMA PRECEJ NIŽJO STOPNJO NEZAPOSLTENOSTI KOT RAZVITE DRŽAVE

Decembra lani je bilo v slovenskem združenem delu en odstotek več zaposlenih kot v enakem času leto poprej. Vendar pa ocenjujejo, da se število delavcev v gospodarstvu ni spremenilo, v negospodarstvu pa se je povečalo kar za tri odstotke. Po natančnejših — novembrskih — podatkih je v gospodarstvu delalo 661.291 ljudi, kar je za 0,7 odstotkov več kot v istem času leta 1980, zaposlenih v negospodarstvu pa je bilo za 2,7 odstotkov večje, piše v statističnih podatkih.

Po sedanjih mednarodnih merilih, ko je brezposelnost ena glavnih težav, smo v Sloveniji še kar na dobrem, saj je stopnja (osebe,

ki iščejo zaposlitev v primerjavi z zaposlenimi v združenem delu) nezaposlenosti 1,6 odstotna. Za primerjavo je na Japonskem stopnja 2,1 odstotna, v Avstriji 4,1 odstotna, v Zahodni Nemčiji 7,3 in v Belgiji 10,2 odstotna. Po številkah so deč bi bil v Sloveniji preplah odveč. Če pa zaposlitev iščejo mladi delavci, med njimi tudi strokovnjaki, ki bi tako prispevali k močnejši gospodarski rasti, je to težava, ki je pri nas nekoliko večja kot v razvitem svetu. Tam namreč trdijo, da je določena nizka stopnja brezposelnosti celo koristna, ker se slabi delavci bojijo konkurence na trgu delovne sile, zato se pri delu trudijo.

Če bi sadili samo kvaliteten in izbran sadilni material, bi imeli v skladišču vsako leto nekaj desetlin ton pridelka več

 hmeljar

MAR NI SLIŠATI PREVZETNO?

Zelo bahav je slišati podatek, da je Jugoslavija lansko leto, v času najnižjih cen koruze na svetovnem trgu zadnjih nekaj let, prodala koruzo po 144 dolarjev za tono, kar je precej nad svetovno ceno. Razlika 30 dolarjev za tono, za kolikor smo koruzo dražje prodali, ni toliko odraz kvalitete, pač pa predvsem dejstva, da prihaja naša koruza na svetovni trg nekoliko pred ameriško.

Bahav je tudi podatek, da je bila Jugoslavija s pridelkom 9,8 milijona ton lansko leto največji pridelovalec koruze v Evropi. Če nam bi bilo vreme še nekoliko bolj naklonjeno, bi lahko pridelali celo 11 milijonov ton koruze. Kljub temu, da je koruza lepo rastla, pa so napovedi o dobri letini med letom postajale vse bolj pesimistične in povzročile, da je cena koruzi vztrajno rastla in kar za dvakrat in več preseгла pridelovalne stroške.

Mar ni prevzetno to, da tudi taka rekordna letina ni mogla obrzdati ceno koruzi. Ob rekordni letini bi se morali prej zamisliti, kako negospodarno in razsipno ravnamo s koruzo. Podatek, da v Jugoslaviji z rekordnim pridelkom 10 milijonov ton koruze in drugih žit pridobimo le 1,2 milijona ton mesa in nekaj prek 4 milijone ton mleka, v Franciji pa na primer s 15 mili-

joni ton žit 4 milijone ton mesa in kar prek 32 milijonov ton mleka, bi nam moral malo zbiti samoza-vest in nas postaviti na trdna tla. Baby beef ni zamisel jugoslovan-skih kmetov, pač pa ameriških far-marjev, da so z intenzivnim pita-njem govedi porabili ogromne količine koruze in ji tako ohranili ceno, ker bi jo sicer morali, tako kot Brazilci kavo, pometati v morje.

Pri nas pa ima koruza, ki bi jo morali ceniti predvsem kot surovino za proizvodnjo mesa, mleka in jajc, status »bogastva«, ki v kašćah čaka pomladi. Precej pridelovalcev jo hrani doma, ker so nezadovoljni s cenami. Če pa se-danjo svetovno ceno 134 dolarjev za tono koruze pomnožimo, četudi s plavajočim kursom dinarja, (42 din za dolar) dobimo ceno 5,5 din za kilogram. Mar tolikšna razlika v ceni ne sili k razmišljanju in lo-gičnemu zaključku, da moramo ko-ruzo uvoziti? Ne zaradi tega, ker je doma nimamo, pač pa zato, ker je »zamrznjena« po kašćah postala mrtvi kapital, ki bo, če se mu ne bomo postavili po robu, pokazal svojo razdiralno moč, ne samo pri proizvodnji mesa, pač pa tudi kot nadaljnji spodbujevalec inflacije. Razum torej opravičuje uvoz koru-ze ob pogoju, da je uvozimo brez carine, saj ta v tem primeru nima koga štiti, razen, če jo bomo po-rabili za nadaljnje spodbujanje potrošnje. (Po Politiki)

OBNOVITEV NAROČILA ZA GLASILO HME LJAR

Uredništvo Hmeljarja sicer redno obnavlja naročila, a čas terja spremembe, ki jim samo ni kos. Tudi tiskarski stroški se občutno dražijo. Razumno moramo uravnavati naročnine za dosego čim cenejšega izvoda Hmeljarja. Zato vas prosimo, da sporočite uredništvu korigirane količinske in imenske sezname prejemnikov Hmeljarja.

Direktor DSSS SOZD Hmezad
Vlado Plaskan, l. r.

Novo iz računalniškega centra

Računalniški center Hmezad vključuje v računalniško obdelavo podatkov tudi nove članice Hmezada: Minerva in KZ Slovenska Bistrica.

DO MINERVA obračunava od 1. 1. 1982 prek računalnika osebne dohodke za svojih 180 delavcev.

Skupaj obračunava OD na računalniku Hmezada 92 TOZD in DSSS, od tega 50 iz Hmezada, 42 pa je tujih komitentov. Hmezadove obračunske liste dobiva prek 7.100 delavcev.

Za KZ SLOVENSKA BISTRICA pa je Računalniški center z januarjem 1982 začel obračunavati odkup mleka. V obračun je vključenih skoraj 600 tržnih proizvajalcev mleka. Sedaj obračunavajo odkup mleka pri RC Hmezada KZ Savinjska dolina, KK Šmarje, KZ Slovenska Bistrica, KK Šentjur, KZ Slovenske Konjice in KZ Celje. Skupaj je, odvisno od meseca, v obračun vključenih 4.800 do 5.000 tržnih proizvajalcev mleka.

Poleg naštetega pa pripravlja RC za nove članice obdelavo podatkov še za druga področja. Do konca letošnjega leta naj bi bile vse članice Hmezada, odvisno seveda od potreb, enakovredno z ostalimi vključene v že obstoječe projekte računalniških obdelav.

T. G.

Francu Čakšu v spomin

V četrtek, 4. februarja je nenadoma in nepričakovano smrt pretrgala bogato življenjsko pot vzornemu in požrtvovalnemu delavcu in sodelavcu Francu.

V avgustu tega leta bi napolnil 20 let službovanja v sadjarstvu »Mirosan«. Zaposlil se je kot traktorist, že nekaj let pa je bil skladiščnik. Franc je bil človek, ki je zaradi svoje prirodne nadarjenosti znal skoraj vse. Popravil je vodovod, elektriko, popravil traktor ali avtomobil. Izreden čut je imel za delo s strankami in sodelavci. Bil je pošten in blagega značaja. V 20 letih medsebojnega sodelovanja nismo doživeli niti enkrat, da bi povzdignil glas, ali pokazal nejevoljo zaradi katerega koli vzroka. In ko še skupaj z družino nismo mogli dojeti, da ga ni več med nami, smo v trenutku vsi pomislili, kako bomo živeli in delali brez njega. Vsakomur je rad pomagal, sorodnikom znancem in tudi neznanim.

Zadnje slovo od njega je dokazalo, koliko ljudi ga je imelo rado. Bil je vztrajen in potrpežljiv, občudovanja vreden pri delu. Ko je sam opravil generalno popravilo traktorja, nismo mogli verjeti, da bo ponovno vsak v jak na svojem mestu, a je nato stroj deloval brezhibno.

Neštetokrat smo ugotovili, Franc ima »ZLATE« roke in si mislili, zakaj ni med nami več takšnih ljudi.

Zaradi vseh vrlin si je trajno zapisal v srca vseh sodelavcev, zato bo spomin nanj trajen.

Sodelavci sadjarstva
MIROSAN

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta

Stanka Plešnika

z Vinske gore

se iskreno zahvaljujemo sekretarju OO ZKS tov. Karlu Učakarju, predsedniku KS tov. Ivanu Košanu, predsedniku komiteja za SLO tov. Vladu Štravsu, predsedniku GD tov. Emilu Glušiču, kooperantu tov. Jožetu Tomišku, OO ZZB NOV, OO ZSMS, članom OO ZKS, gasilskemu pevskemu zboru, gasilskemu društvu in prosvetnemu društvu z Vinske gore, sodelavcem TZO Petrovče, Hmezad Strojna Žalec TOZD storitve, predstavnikom in sindikalni organizaciji Hmezad KZ »Savinjska dolina« Žalec, OK ZKS Žalec, godbi iz Liboj ter učencem in tovarišici 6 b razreda, upravniku KZ »Savinjska dolina« Žalec — TZO Petrovče tov. Alojzu Kučarju in njegovi ženi za vsestransko pomoč v teh težkih trenutkih, vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti in mu poklonili cvetje,

Žalujoči

žena Lenčka, sin Stane in hčerka Melita

7. Agroski na Golteh 5. marca

Veliko zanimanje članov, kmetov, mladih zadružnikov, kmetijskih delavcev, delavcev kmetijske in živilske industrije nas je člane DKIT Celje po dveletnem premoru spodbudilo k organiziranju 7. Agroskija v sledečih disciplinah in kategorijah: veleslalom moški do 30 let, veleslalom moški od 30 do 45 let, veleslalom moški nad 45 let, veleslalom ženske do 30 let, veleslalom ženske nad 30 let, tek ženske do 30 let, tek ženske nad 30 let, tek moški do 30 let, tek moški nad 30 let. Zavedamo se pomembnosti trenutka v kmetijstvu. Ta nas je spodbudil k organizaciji tega srečanja, ki ga želimo poleg športnega tekmovanja izkoristiti še za medsebojno spoznavanje, organizacijsko in strokovno izmenjavanje mnenj ter razvedrilo. Zato poleg tekmovalcev vabimo na Golte predstavnike organizacij in svojce.

V dogovoru z rdečo dvorano Titovo Velenje smo uspeli. Tako bodo oni poskrbeli za proge, štarterje in vse ostalo za minimalno odškodnino.

Prijave z letnico rojstva sprejema Vili Vybihal, Hmezad Žalec. Štartnina je 300 din po osebi. Nakažite jo na žiro račun št. 50700-678-0045015 pri SDK z opombo »štartnina«, ali plačate pred startom.

Zrebanje startnih števil bo 3. marca ob 10. uri na Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo v Žalcu.

Prijave so možne tudi do ene ure pred startom. Vse informacije dobite pri tov. Jožu Rojniku na IHP Žalec, telefon 710-510 in pri Vili Vybihalu na SOZD Hmezad, telefon 710-400.

Nasvidenje na Golteh!

Vabi DKIT Celje

V spomin

1. februar 1982. Dan, kot vsi drugi dnevi, dan rojstva, dan življenja, dan smrti...

V rokah držim Hmeljarja, nestrpno ga prelistavam, iščem članek o naši Gelci, Gelci STEBLOVNIK, najdem le zahvalo njenih sorodnikov.

25. decembra 1981 dan rojstva, dan življenja, zanjo dan smrti... Ali je to res dan smrti? Danes se mi zdi, kot da to ni res, vendar ob zahvali njenih vem, da je to groba resnica.

Lepo, častno, globoko je bilo slovo ob njenem grobu. Toda ali je slovo res lahko tako kratko, spomin tako minljiv?

Ali ob praznovanju 20-letnice Hmezada ob »odhodu« tako hitro pozabimo delavca, človeka, ki je vse svoje delo, da ne rečem tudi ves svoj prosti čas, daroval Hmezadu?

Ob sončnem dnevu — danes je nebo brez oblakov in na vzhodu le rahla meglica mi iz glave kar ne morejo misli, da je lahko dan tako lep, tako čist, ko veter od nas odganja črne misli, življenje pa je tako minljivo in spomin nanj tako kratek.

Ob doživljanju današnjega dne bi objela ves svet, toda srečam se s sedanostjo, stopim na realna tla, začutim kamenje pod nogami in opazim oblake na obzorju.

Kdo je poklican, da bi o Gelci, o dobri delavki, čudoviti materi in čuteči ženi napisal v Hmeljarja nekaj misli?

Zdi se mi, da nisem bila za to poklicana prav jaz, ki sem zadnjih nekaj službenih let preživela z njo, z njo manifestirala pripadnost Hmezadu, z njo doživljala občutke ob odhodu v pokoj in ob mislih o prihodnjem.

Rada sem hodila v službo, delo z njo mi je bilo v užitek, vedno sem pri njej našla bodrilne besede, vedno je našla izhod, vedno je upala v boljše.

Radi smo jo imeli.

Ob takšnem razmišljanju ne morem mimo dejstva, da se nihče ni spomnil v tej številki Hmeljarja nje, ki je bila vzor strpnosti, delavnosti, ljubezni...

Dan se nagiba h kraju, sonce zahaja, besede izgirnjajo v trušču dne, ostajajo misli, ostaja spomin nanjo, spomin tistih, ki smo jo imeli radi...

M. L.

Hmezad svojim delavcem

V prejšnjem Hmeljarju je med prejemniki priznanj za 10-letno delo, ki so bila podeljena v 1981. letu, bil izpuščen tov. Ivan IMENŠEK iz KK Šmarje pri Jelšah.

Čestitamo!

Zdravnica, prijateljica otrok

Bilo je pred leti...

Pred kratkim sem bil priča ravnjanju dveh mladih zdravnikov, pripoveduje občan Anza. Štiriletni Branko je dobil nenavadno visoko vročino in mati je bila v resnih skrbih; mož je bil v službi pa me je prosila, naj skočim v ambulanto. Posrečilo se mi je, da sem hušnil naravnost pred mladega zdravnika, ki me je precej neprijazno sprejel: — Pa menda ni taka sila. Prinesite otroka v ambulanto!

— Ima previsoko vročino, mu zatrujem.

— Koliko pa ima?

— Štirideset!

— Dal bom tablete...

— Tovariš doktor, verjetno gre za nevarno obolenje!...

Omehta se, zapiše naslov in me odslovi.

— Čez dve uri bom tam.

Mine ura, mineta dve, zdravnika od nikoder. Po tretji uri je res prišel. Ko je vročični Brankec zagledal instrumente, je začel divje jokati. Mladi zdravnik pa se je zadržal.

— Ne deri se tako nemarno!

Tudi materi so začele teči solze in vsa obupana je pogledovala zdaj otroka, zdaj nasršenega zdravnika.

Potem sem opazil, kako je tudi zdravnik rahlo pobledelel. Pogledal je mene, mater, oči so se mu ustavile na otroku, ki ga je rahlo položil na blazino in hitro pokril.

— Takoj po rešilni voz, otrok mora v bolnišnico!

— Kaj pa mu je? je v strahu vprašala mati.

— Resna stvar, v bolnico z njim! je ponovno poudaril, medtem ko je Branku vbrizgnil injekcijo; v bolnici pa je primarij materi zaupal:

— Huda pljučnica. Še nekaj ur brez zdravniške oskrbe in vaš Branko bi bil mrtev!

Drug tak primer je bil, ko se je hčerka edinka na cesti hudo ponesrečila. To ni bila moja hči, ker pa sem bil priča nesreči in sem punčko poznal — pa četudi je ne bi — sem jo dvignil in odhitel z njo na njen dom. Starša sta se ta-

ko prestrašila, da nista mogla iz hiše. Kaj sem hotel; tekel sem v ambulanto, tokrat pred drugega zdravnika.

— Otrok je ves v krvi, nesreča, pohitite, mudi se!

Zdravnik me gleda, čez čas dvigne očala in nekam pikro vpraša:

— Čujte, kaj pa se je pravzaprav zgodilo?

Jaz v sapi ponovim:

— Avto, dekletje z biciklom, podrl jo je, vsa je krvava, ne znamo si pomagati, pohitite!

Verjetno mu je moj splašen obraz povedal vse. Sedel je v avto in se takoj odpeljal. Sam je priznal: resna zadeva, notranja krvavitev, močne zunanje poškodbe!

Jokali so vsi trije: otrok, oče in mati. Mladi zdravnik pa potreplja mater po rami in ji reče:

— Ko boste imeli deset otrok, ne boste v takih skrbih!

Materi so popustili živci.

— Kaj ste rekli? Čeprav bi jih imela dvajset, bi v takem primeru še malo ne pomislila, kateri po vrsti je. Saj bi bili vendar moji! Kaj vi nimate otrok?

— Imam. Pa rastejo kot koprive za plodom!

Pozneje sem slišal, da sta oba dobra zdravnika. Mene pa še danes moti odnos, ki sta ga v teh primerih pokazala oba; saj vendar pravijo, da je zdravniški poklic najbolj vzvišen med vsemi poklici.

Nepozaben spomin pa nosim na mlado zdravnico, ki je kar sama privihrala v šolo in naročila upravitelju.

— Jutri pričnem s sistematičnim pregledom vaših šolarjev!

Pred njenim prihodom je bilo drugače. Bili so pregledi in jih ni bilo. Upravnik krajevne ambulante je v šolo poročal: Ni časa, nimate denarja.

Spominjam se tistih pregledov: slični se do pasu, obrni se, počepni, odpri usta, reci -a-, brskanje z leseno žlico po zobeh, upognitev spodnje veke, pokaži roke, noge in nič več; za vsakega učenca minuta, največ dve. Mi pa smo na vseh sestankih kolektiva znova poudarjali: V zdravem telesu, zdrav

duh! Po stenah so viseli napisi: Mladina, naša bodočnost!

Ko smo dobili novo zdravnico, staro največ trideset let, se je na mah vse spremenilo. Ona je bila tista, da smo učence podrobneje opazovali, o tem delali zapiske in ji ob pregledih poročali. Pa kako je bila huda, ko je tu in tam opazila, da so zapiski površni!

— Kaj pa mislite, to so vendar naši otroci!

Naenkrat je bilo odkritih toliko deformacij, da smo se morali vprašati: Kaj pa so odkrili pregledi prejšnjih zdravnikov? Zapisovali smo to in ono v »zdravstveni karton«, mnogo predlaganih za zobno ambulanto, za specialne preglede — skoraj vse pa je ostalo zgolj na papirju. Hudovala se je ta nova zdravnica, da smo delno krivi tudi mi, čeprav smo ji verno zatrujevali, da smo prejšnje zdravnike o tem obveščali, vendar smo hkrati dobivali vedno isti odgovor.

— Ni časa, nimate denarja! Zdravnica pa nazaj:

— Bo prišel čas in ta ni tako daleč, ko bo vsak delovni kolektiv imel še kako sistematične preglede. Nič ne bomo govorili o denarju in času. Postavili bomo zahtevo: Tu je naš delovni človek in za njegovo zdravje je treba temeljito skrbeti!

In tako je govorila na zborih delovnih kolektivov, v šolah, na občinskih in območnih sestankih. In ne samo govorila. Prišla je, imela predavanja, praktične razgovore; najprej pa se je vrtela med šolarji. Vzljubili so jo in niso se

je bali, pa čeprav je pred njimi »strašila« z belim plaščem in injekcijsko iglo. Ko smo naznanili: Jutri bo zdravniški pregled! — je šlo med klopmi od ust do ust:

— Jutri pride tetka v belem!

Imeli smo proslavo Dneva žena. Sedež v prvi vrsti je bil prazen; tetka v belem je morala k bolnikom na dom. Dolgo smo jo čakali, dočakali je nismo. Že je bil program mimo, že smo se usipali iz dvorane, se drenjali med vrati, ko privihra vsa ogorčena.

— Kaj ste že končali?

Božala je skuštrane glavice, se temu ali onemu še posebej približala, vmes delila bonbone in kar naprej govorila.

— Lepo jih ližite, tako, z užitek... In krepko se držite! Če bo pa le prehudo, pa kar pridite, tudi o polnoči! Jaz sem vaša in vi ste moji!...

Kako nam je bilo vsem hudo, ko je nagloma odšla v Ameriko na specializacijo. In otroci so kar naprej spraševali.

— Kdaj bo prišla naša tetka v belem?

Kdaj, tega zares nihče ne ve. Prostovoljno je odšla zdraviti bolne otroke v Južno Azijo, Južno Ameriko. Videli smo jo na sliki, brali v osrednjem časopisu, da je primarij otroške bolnice nekje v Afriki.

To je velika žena, žena v belem, pripravljena pomagati bolnim v kateremkoli kotičku sveta, še posebej njenim ljubljencem, otrokom.

Drago Kumer

Komisija za delovna razmerja Hmezad Notranja trgovina TOZD Sadeks

OBJAVLJA PROSTA DELA IN NALOGE

— Dveh delavcev v skladišču za PE Markovci

Pogoj: Končana osemletka, 6 mesecev ustreznih delovnih izkušenj. Poskusno delo je 2 meseca.

Pismene ponudbe z dokazili pošljite kadrovski službi Hmezad Notranja trgovina, Celjska cesta 7, v roku 15 dni po objavi.

V NOVE PROSTORE

Sredi februarja se je DS Skupne službe DO Kmetijstvo Žalec preselila iz združnega doma v Šempetru, kjer so dolga leta gostovali v nadstropju, v nove in moderne prostore v Žalec.

MIROSAN

Takoj, ko bodo dopuščale vremenske razmere, bodo pričeli zasajati 10 ha površin z novimi kultivarji jablan.

V FEBRUARJU STA PRAZNOVALA 50-LETNICO

Jože PETERLIN iz Kmetijstva Ilirska Bistrica in Albin PEČNIK iz Celjske mesne industrije.

Čestitamo!

SUŠEC

Če je sušca že zeleno, redko leto je plemeno. Če je Jožef (19. III.) lep in jasen, je dobre letine prerok glasen.

Vse kar nas omejuje, moramo pustiti ob strani.

Vedno gre, kadar veš kaj delaš. Svoj naslednji svet si izbiramo s tem, česar se naučimo v sedanjem.

Če se ne naučimo ničesar, bo naslednji svet enak sedanjemu, premagovati bomo morali prav iste omejitve in enake svinčene teže.

Jonatan Livingston

Kdor visoko leta, ostané zgoraj tudi po izteku mandata.

NA DVORIŠČU

— Pepi, kje pa je Ivan?
— Pri svinjah v hlevu.
— Pri svinjah?
— Da, saj ga boš takoj našel, ker ima klobuk na glavi.

Pri Antonu Vašlu, kooperantu s Polzele, je krava Miša povrgla dvojčke — krepkega bikca in ličko

HMELJAR

MAREC — 1982 — ŠT. 3

PRILOGA ZA HMELJARSTVO

Škropilni program za hmelj v letu 1982

Tudi za letošnje leto so napovedi o preskrbi s kemičnimi sredstvi za varstvo rastlin pred boleznimi, škodljivci in pleveli precej črno-glede. Marsikateri pripravek bo izpadel. Ne bo moč v vsakem času dobiti tudi tista sredstva ki so jih tovarne sprejele v letošnje programe in si za nje zagotovile devizna sredstva. Zato skrbite, da si boste pravočasno nabavili sredstva, ki jih neobhodno potrebujete in se ne zanašajte na to, da jih boste nabavili tedaj, ko jih boste potrebovali.

Tudi letos smo pripravili tri vrste programov škropljenja proti peronospori: s klasičnimi preventivnimi pripravki proti primarni in sekundarni okužbi; s sistemskimi sredstvi proti primarni okužbi, proti sekundarni okužbi pa s klasičnimi; in s sistemskimi pripravki proti primarni in sekundarni okužbi.

Vsa hmeljišča, ki smo jih že dve leti škropili z ridomilom ali aliettom, spomladi po rezi proti kuštravcem, lahko letos škropimo po prvem programu, to se pravi, samo s preventivnimi pripravki, to je po rezi z brestanom, v stranske panoge z ditanom, antracolum ali faltanom, v cvet pa z bakrenimi pripravki. Kurativno delovanje sistemikov je v dveh letih do le mere ozdravilo korenike, da bo zadostovalo proti primarni okužbi škropljenje z brestanom.

V hmeljiščih, kjer gojite, zlasti za primarno okužbo občutljive sorte (atlas, blisk, savinjski golding, buket) in kjer do sedaj niste uporabljali sistemskih sredstev, škropite pri drugem škropilnem programu, tretji škropilni program pa pride v poštev le tedaj, ko ste zamudili pravi rok škropljenja proti sekundarni okužbi in morate napako popraviti z ridomilom, oziroma z aliettom.

Letos ne bo v prodaji mycodifola, ki se je zelo izkazal za škropljenje v cvet, zlasti pri sortah, ki so občutljive za pepelasto plesen. V programu smo mycodifol pustili, ker ga imajo marsikje še od lanskega leta. Za škropljenje v cvet bomo v letu 1982 največ uporabljali bakrove pripravke: cuprablau Z, bakreno apno super, bakrocid, bakropin, ali pa kombinacijo bakra s faltanom; bakreni faltan. V cvet ne bomo škropili s pripravki na osnovi tiokarbamatov, kot so antracol, dithane M-45, niti s temi sredstvi v kombinaciji z bakrenimi pripravki.

Tiokarbamati se zelo počasi razkrajajo. Zato jih je moč dolgo časa dokazati na hmeljnih storžkih. Tudi proti temperaturi so precej odporni. Kupci hmelja pa zahtevajo hmelj z minimalnimi ostanki tiokarbamatov. Zaradi takih lastnosti se je podaljšala karenca pripravkov na osnovi tiokarbonatov, in sicer od 7 na 28 dni. Ta karenca bi sicer še dovoljevala uporabo antracola ali dithana M-45 za škropljenje v cvet, ker pa zaradi dalj časa trajajočega delovanja bolj priporočamo bakrene pripravke, katerih rezidui niso do te mere nezaželeni, in ker se faltan hitro razpade in ne pušča reziduov, smo se odločili, da bomo škropili v cvet z bakrenimi pripravki, mycodifolom, ali bakrenim faltanom. V hmeljiščih lahko uporabljamo tudi difokap, ki vsebuje 40% keptana, 10% folpeta in 5% kaptafola. Namenja se sicer za sredstvo sadjarstvu, je pa primerno sredstvo tu-

di za hmelj.

Če bo potrebno škropiti po cvetenju proti peronospori, uporabljajmo le polovično koncentracijo fungicidov, tako bakrenih kot faltanovih, da ne bomo imeli težav s prodajo hmelja.

Aficide — sredstva proti ušem bomo uporabljali ista kot v lanskem letu. Dodali smo le posse, na osnovi karbosulfana, ki bo verjetno v letošnjem letu v prodaji in kaže dobro delovanje proti listnim ušem.

Precej sprememb pa je od lani pri akaricidih. Zaradi preslabega delovanja proti hmeljni

pršici, ki je postala odporna na nekatere pripravke, smo morali črtati iz programa neoron in tedion, zaradi fitotoksičnosti pa omito. Lani, tako kot prejšnja leta je kazal odlično delovanje proti hmeljni pršici, je pa lani poškodoval hmeljno rastlino in ga zato letos ne moremo priporočati.

Lista akaricidov je torej zelo skromna in če poleg upoštevamo še dejstvo da tudi folimat ne kaže več akaricidnega delovanja, bomo morali biti zelo pazljivi in škropiti pravočasno proti hmeljni pršici.

FUNGICIDI PROTI PERONOSPORI

A. s.	Pripravek	% A. s.	% priprav.
1. bakrov hidroksid + cink	CUPRABLAU Z	35 + 2	0,3
2. bakrov oksiklorid	KUPROPIN	50	0,5
	BAKRENO APNO 50	50	0,5
	BAKROCID S-50	50	0,5
3. bakrov oksiklorid + cink	BAKRENO APNO SUPER	33 + 9	0,3
4. bakrove soli	TRIMIFOL	45	0,3
5. fentinacetat	BRESTAN CONC.	60	0,1
6. fentinacetat + maneb	BRESTAN 60	60 + 20	0,1
7. folpet	FOLPET 50	50	0,2
	ORTHOFALTAN S-50	50	0,2
8. folpet + bakrov oksiklorid	BAKRENI FALTAN	30 + 15	0,25
9. kaptafol + folpet	MYCODIFOL S-80	24 + 56	0,2
10. kaptan	CAPTAN 50	50	0,3
11. kaptan + folpet + kaptafol	DIFOKAP	40 + 10 + 5	0,2
12. mankozeb	DITHANE M-45	80	0,2
	MANKOZEB	80	0,2
13. mankozeb + bakrov oksiklorid	BAKRENI DITHANE	45	0,3
14. propineb	ANTRACOL	70	0,2
15. propineb + bakrov oksiklorid	BAKRENI ANTRACOL	45 + 17,5	0,3

FUNGICIDI PROTI PEPELOVKI

1. triadimefon	BAYLETON WP-5	5	0,12
2. žvepleni pripravki	COSAN	80	0,2

AKARICIDI PROTI HMELJNI PRŠICI

A. s.	Pripravek	% A. s.	% priprav.
1. ciheksatin	PLICTRAN 25 WP	25	0,1
	ACAREX 60	60	0,05
2. dikofol	KELTHANE E-20	20	0,25
3. dinobuton	ACREX EC-30	30	0,25
4. fenbutatin-oksidi	TORQUE 50 WP	50	0,06

INSEKTICIDI PROTI LISTNIM UŠEM

A. s.	Pripravek	% A. s.	% priprav.
1. cipermetrin	RIPKORD 20	20	0,2
2. dekamitrin	DECIS E 25	25	0,07
3. endosulfan	THIODAN	35	0,25
4. fenvalerat	SUMICIDIN	20	0,05
5. klorpirifos	DURSBAN E-48	48	0,15
6. metidation	ULTRACID EC 40	40	0,1
7. metomil	LANNATE 25	25	0,2
8. ometoat	FOLIMAT	50	0,15
9. karbosulfan	POSSE	50	0,1

SAVINJSKI GOLDING, AURORA, BOBEK, BUKET

ŠKROPLJENJE	ROK	BOLEZEN SKODLJIVEC	KLASIČNO ŠKROPLJENJE	%	SISTEMIČNI PRIPRAVKI PROTI PRIMARNI OKUŽBI	%	SISTEMIČNI PRIPRAVKI PROTI PRIMARNI IN SEKUNDARNI OKUŽBI	%	OPOMBA
1. Škropljenje proti kuštravcem	april	peronospora	BRESTAN 60 MYCODIFOL 80 CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 KUPROPIN	0,1 0,2 0,3 0,3 0,5 0,5	ALIIETTE MIKAL RIDOMIL PLUS	1-1,2 1,5 1-1,3	ALIIETTE MIKAL RIDOMIL PLUS	1-1,2 1,5 1-1,3	Za škropljenje s sistemičnimi sredstvi potrebujemo 1 dcl brozge na rastlino; z ALIETOM ali MIKALOM škropimo takoj po rezi (poganjki, 3 cm).
2. Škropljenje proti kuštravcem	maj 1. dekada	peronospora	FOLPET 50 ANTRACOL BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE MYCODIFOL 80	0,2 0,2 0,25 0,3 0,4 0,2					Če so v hmeljišču bolhači, dodamo škropivu GARDONO 0,2 %.
1. Škropljenje stranskih poganjkov	junij 1. dekada	peronospora	FOLPET 50 ANTRACOL BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE MYCODIFOL 80	0,2 0,2 0,25 0,3 0,4 0,15					Proti peronospori lahko pršimo z zmanjšano količino vode in ustrezno zvečano koncentracijo.
2. Škropljenje stranskih poganjkov	junij 2. dekada	peronospora listna uš hm. pršica	FOLPET 50 ANTRACOL BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE MYCODIFOL 80 FOLIMAT ORTHENE LANNATE 25 WP PLICTRAN KELTHANE ACREX	0,2 0,2 0,25 0,3 0,4 0,15 0,15 0,1 0,2 0,1 0,25 0,25	FOLPET 50 ANTRACOL BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE MYCODIFOL 80 FOLIMAT ORTHENE LANNATE 25 WP PLICTRAN KELTHANE ACREX	0,2 0,2 0,25 0,3 0,4 0,15 0,15 0,1 0,2 0,1 0,25 0,25	FOLPET 50 ANTRACOL BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE MYCODIFOL 80 FOLIMAT ORTHENE LANNATE 25 WP PLICTRAN KELTHANE ACREX	0,2 0,2 0,25 0,3 0,4 0,15 0,15 0,1 0,2 0,1 0,25 0,25	Proti ušem škropimo z normalno količino vode.
1. Škropljenje v cvet (spodnje mladice cveto)	julij 2. dekada	peronospora	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 KUPROPIN MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN ULTRACID LANNATE 25 WP DURBAN PLICTRAN KELTHANE ACREX	0,3 0,3 0,5 0,5 0,15 0,25 0,1 0,2 0,15 0,1 0,25 0,25	CUPRABLAU Z BAKROCID 50 BAK. KREČ SUPER KUPROPIN MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN ULTRACID LANNATE 25 WP DURBAN PLICTRAN KELTHANE ACREX	0,3 0,5 0,3 0,5 0,15 0,25 0,1 0,2 0,15 0,1 0,25 0,25	ALIIETTE MIKAL RIDOMIL PLUS ULTRACID LANNATE 25 WP DURBAN PLICTRAN KELTHANE ACREX	0,25 0,35 0,2 0,1 0,2 0,15 0,1 0,25 0,25	Če škropimo z alietom dodamo brozgi 0,15 % cuprablau ali 0,1 % phaltan.
2. Škropljenje v cvet	julij 3. dekada polni cvet	peronospora	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 KUPROPIN MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN	0,3 0,3 0,5 0,5 0,15 0,25	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 KUPROPIN MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN	0,3 0,3 0,5 0,5 0,15 0,25	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 KUPROPIN MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN	0,3 0,3 0,5 0,5 0,15 0,25	
APOLON									
1. Škropljenje proti kuštravcem	april po rezi	peronospora	BRESTAN 60 MYCODIFOL 80 CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50	0,1 0,2 0,3 0,3 0,5	ALIIETTE MIKAL RIDOMIL PLUS	1-1,2 1,5 1-1,3	ALIIETTE MIKAL RIDOMIL PLUS	1-1,2 1,5 1-1,3	Za škropljenje s sistemičnimi sredstvi potrebujemo 1 dcl brozge na rastlino. Z alietom ali mikalom škropimo takoj po rezi (poganjki 3 cm).

Če so v hmeljišču bolhači, dodamo škropivo GARDONO 0,2 g/l.

2. Škropljenje proti kuštravcem	maj 1. dekada	peronospora	FOLPET 50 ANTRACOL BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE MYCODIFOL 80 COSAN	0,2 0,2 0,25 0,3 0,4 0,2 0,4	pepelovka	0,2 0,2 0,25 0,3 0,4 0,15 0,3	
<p>Proti peronospori lahko pršimo z zmanjšano količino vode in ustrezno zvečano koncentracijo.</p>							
1. Škropljenje stranskih poganjkov	junij 1. dekada	peronospora	FOLPET 50 ANTRACOL BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE MYCODIFOL 80 COSAN	0,2 0,2 0,25 0,3 0,4 0,15 0,3	pepelovka	0,2 0,2 0,25 0,3 0,4 0,15 0,3	
2. Škropljenje stranskih poganjkov	junij 2. dekada	peronospora	FOLPET 50 ANTRACOL BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE MYCODIFOL 80 COSAN	0,2 0,2 0,25 0,3 0,4 0,15 0,3	pepelovka	0,2 0,2 0,25 0,3 0,4 0,15 0,3	
		listna uš	FOLIMAT ORTHENE LANNATE 25 WP	0,15 0,1 0,2			
		hm. pršica	PLICTRAN KELTHANE ACREX	0,1 0,25 0,25			
1. Škropljenje v cvet (spodnje mladice cveto)	julij 2. dekada	peronospora	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER KUPROPIN 50 BAKROCID 50 MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN COSAN	0,3 0,3 0,5 0,5 0,15 0,25 0,2	peronospora	0,3 0,3 0,5 0,5 0,15 0,25 0,2	
		pepelovka	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER KUPROPIN 50 BAKROCID 50 MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN COSAN	0,3 0,3 0,5 0,5 0,15 0,25 0,2	pepelovka	0,3 0,3 0,5 0,5 0,15 0,25 0,2	
		listna uš	ULTRACID LANNATE 25 WP DURBAN	0,1 0,2 0,15			
		hm. pršica	PLICTRAN KELTHANE ACREX	0,1 0,25 0,25			
2. Škropljenje v cvet	julij 3. dekada	peronospora	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER KUPROPIN 50 BAKROCID 50 MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN COSAN	0,3 0,3 0,5 0,5 0,15 0,25 0,2	peronospora	0,3 0,3 0,5 0,5 0,15 0,25 0,2	
		polni cvet	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER KUPROPIN 50 BAKROCID 50 MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN COSAN	0,3 0,3 0,5 0,5 0,15 0,25 0,2	polni cvet	0,3 0,3 0,5 0,5 0,15 0,25 0,2	

ATLAS, BLISK

1. Škropljenje proti kuštravcem
april
po rezi

2. Škropljenje proti kuštravcem
maj
1. dekada
mladice

Če so v hmeljišču bolhači, dodamo škropivo GARDONO 0,2 g/l.

SKROPLJENJE	ROK	ŠKODLJIVEC BOLEZEN	KLASIČNO SKROPLJENJE	%	PROTI PRIMARNI OKUŽBI	%	SISTEMIČNI PRIPRAVKI PROTI PRIMARNI IN SEKUNDARNI OKUŽBI	%	OPOMBA
3. Skropljenje proti kuštravcem	maj 2. dekada	pepelovka	BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE COSAN	0,25 0,3 0,4 0,4					Proti peronospori lahko pršimo z zmanjšano količino vode in ustrezno zvečano koncentracijo.
4. Skropljenje proti kuštravcem	maj 3. dekada	pepelovka	MYCODIFOL 80 FOLPET 50 ANTRACOL BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE COSAN	0,15 0,2 0,2 0,2 0,3 0,4 0,3					Proti peronospori lahko pršimo z zmanjšano količino vode in ustrezno zvečano koncentracijo.
1. Skropljenje stranskih poganjkov	junij 1. dekada	pepelovka	MYCODIFOL 80 FOLPET 50 ANTRACOL BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE COSAN	0,15 0,2 0,2 0,25 0,3 0,4 0,2					Proti peronospori lahko pršimo z zmanjšano količino vode in ustrezno zvečano koncentracijo.
2. Skropljenje stranskih poganjkov	junij 2. dekada	pepelovka listna uš hm. pršica	MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE COSAN FOLIMAT ORTHENE LANNATE 25 WP PLICTRAN KELTHANE ACREX	0,15 0,25 0,3 0,4 0,2 0,15 0,1 0,2 0,1 0,25 0,25	MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE COSAN FOLIMAT ORTHENE LANNATE 25 WP PLICTRAN KELTHANE ACREX	0,15 0,25 0,3 0,4 0,2 0,15 0,1 0,2 0,1 0,25 0,25	ALLETTE MIKAL MIDOMIL PLUS COSAN FOLIMAT ORTHENE LANNATE 25 WP PLICTRAN KELTHANE ACREX	0,25 0,35 0,2 0,2 0,15 0,1 0,2 0,1 0,25 0,25	Za škropljenje s sistemičnimi sredstvi potrebujemo 1 dcl brozge na rastlino. Če škroplimo z acrexom proti hmeljni pršici, brozgi ni potrebno dati sredstva proti pepelovki.
3. Skropljenje stranskih poganjkov	3. dekada junij	pepelovka	MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE COSAN	0,15 0,25 0,3 0,4 0,2	MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE COSAN	0,15 0,25 0,3 0,4 0,2	MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE COSAN	0,15 0,25 0,3 0,4 0,2	Proti peronospori lahko pršimo z zmanjšano količino vode in ustrezno zvečano koncentracijo.
4. Skropljenje stranskih poganjkov	julij 1. dekada	pepelovka	FOLPET 50 MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE COSAN	0,2 0,15 0,25 0,3 0,4 0,2	FOLPET 50 MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE COSAN	0,2 0,15 0,25 0,3 0,4 0,2	FOLPET 50 MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN BAKRENI ANTRACOL BAKRENI DITHANE COSAN	0,2 0,15 0,25 0,3 0,4 0,2	Proti peronospori lahko pršimo z zmanjšano količino vode in ustrezno zvečano koncentracijo.
1. Skropljenje v cvet	julij 2. dekada	pepelovka	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 KUPROPIN MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN COSAN	0,3 0,3 0,5 0,5 0,15 0,25 0,2	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 KUPROPIN MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN COSAN	0,3 0,3 0,5 0,5 0,15 0,25 0,2	ALLETTE MIKAL RIDOMIL PLUS	0,25 0,35 0,2	Za škropljenje s sistemičnimi sredstvi potrebujemo 1 dcl brozge na rastlino. Proti pepelovi, hmeljevim listnim ušem škroplimo z normalno količino vode. Če se pojavi pepelovka, škroplimo

nasad z bayletonom 0,1 %.
 Če škropimo z akarexom proti
 hmeljevi pršici, ni potrebno
 dodati sredstva proti pepelovki.

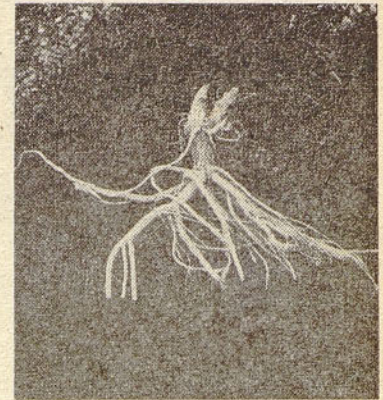
listna uš	ULTRACID LANNATE 25 WP DURSBAN	ULTRACID LANNATE 25 WP DURSBAN	ULTRACID LANNATE 25 WP DURSBAN	ULTRACID LANNATE 25 WP DURSBAN	0,1 0,2 0,15
hm. pršica	PLICTRAN KELTHANE ACREX	PLICTRAN KELTHANE ACREX	PLICTRAN KELTHANE ACREX	PLICTRAN KELTHANE ACREX	0,1 0,25 0,25
peronospora	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 MYCODIFOL 80 KUPROPIN 50 BAKRENI FALTAN COSAN	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 MYCODIFOL 80 KUPROPIN 50 BAKRENI FALTAN COSAN	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 MYCODIFOL 80 KUPROPIN 50 BAKRENI FALTAN COSAN	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 MYCODIFOL 80 KUPROPIN 50 BAKRENI FALTAN COSAN	0,3 0,3 0,5 0,15 0,5 0,25 0,25
pepelovka	COSAN	COSAN	COSAN	COSAN	0,2
peronospora	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN KUPROPIN 50 COSAN	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN KUPROPIN 50 COSAN	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN KUPROPIN 50 COSAN	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN KUPROPIN 50 COSAN	0,3 0,3 0,5 0,15 0,25 0,5 0,2
pepelovka	COSAN	COSAN	COSAN	COSAN	0,2
peronospora	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 KUPROPIN 50 MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN COSAN	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 KUPROPIN 50 MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN COSAN	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 KUPROPIN 50 MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN COSAN	CUPRABLAU Z BAK. KREČ SUPER BAKROCID 50 KUPROPIN 50 MYCODIFOL 80 BAKRENI FALTAN COSAN	0,15 0,15 0,15 0,25 0,08 0,2 0,2
pepelovka	COSAN	COSAN	COSAN	COSAN	0,2

Izboljšajmo kakovost hmeljnega sadilnega materiala

Da sta velik pridelek hmelja in kakovosten sadilni material vsaj v prvi dobi trajanja nasada v tešni odvisnosti, je bilo dokazano tudi s poskusi. Vendar dobri hmeljarji tudi vedo, da se sajenje krepkega, zdravega in nepoškodovanega sadilnega materiala pozna pri pridelku skozi vso dobo trajanja nasada. Ob tem nazadnje tudi ni nepomembno, da so poleg velikega pridelka le v izenačenih nasadih hmelja že od začetka dane možnosti za racionalno oskrbo hmeljišča. V novo zasnovanih nasadih je namreč mogoče pomembnejša in delovno zahtevnejša opravila v nasadu opraviti s pomočjo strojev in herbicidov, če so rastline prvoletnika dovolj razraščene.

Skrb za kakovosten sadilni material se začne že pri izbiri in oskrbi matičnih nasadov, iz katerih sadilni material jemljemo (Hmeljar št. 6/1981). Oskrba in kontrola matičnih nasadov je dokaj dobra in dosledna tako, da so v večini dane možnosti za nabiranje sortno čiste in zdravega sadilnega materiala. Žal v zadnjem času ugotavljamo, da so kriteriji o prometu s sadilnim materialom nekoliko popustili. Če za ocenjo stanja to pot prezremo zakonska določila oziroma standarde za sadilni material, ki zahtevajo le tisto minimalno, kar še zagotavlja proizvodni uspeh in sadilni material za minulo obdobje le ocenimo, ne moremo biti zadovoljni. Na primer pri pregledih sadik je bilo ugotovljeno, da je v nekaterih primerih tudi nad polovico sadik tanjših od enega cm, kar je spodnja meja debeline sadike za kultivarje, ki jim je lastno, da imajo tanek sadilni material. Normalno bi morale biti sadike s srednjo energijo rasti debele vsaj 1,5 cm. Sadika, ki je tanjša od enega centimetra, ne samo da

ne zadosti zakonskim določilom in da kot taka ne bi smela v promet (tudi ne za ukorenišča), ima nakopičene le malo energije in je šibka. Često nosi slaba sadika s seboj tudi zasnove bolezni ali zifilozne poškodbe. Zaradi obojega šibke ali poškodovane sadike največkrat propadejo in povzročijo dvojno škodo. Šibek sadilni material pa zanesljivo propade v nekoliko slabših rastnih razmerah.

Ukoreninjenc mora imeti vsaj 3 do 4 debele korenine in več drobnih

Doslednejše upoštevanje PRAVILA POZITIVNE SELEKCIJE, po katerem sadike nabiramo, bi odpravilo mnoge pomanjkljivosti. Poleg bolezenskih poškodb tkiva so vse bolj pogoste tudi mehanične poškodbe sadilnega materiala. Le te so nemalokrat tudi začetek konca, saj se po navadi bolezenski procesi največkrat začnejo ravno na poškodovanem mestu. Pri ukoreninjenih smo ugotovili, da je imelo

(Nadaljevanje na 6. strani)

Pri nabiranju sadik upoštevamo načelo pozitivne selekcije in vzamemo od zdravih rastlin le najlepše sadike

(Nadaljevanje s 5. strani)
npr. 30% ukoreninjencev mehanično poškodovano deblo. Vendar so bile mehanične poškodbe stare oziroma narejene že na sadikah. Poškodovan sadilni material ima manjši rastni in rodnostni potencial in daje manj pridelka. Rastlina traja krajšo dobo in končno se pojavijo prazna mesta oziroma nasad se prej izrodi.

Pri prometu s sadilnim materialom moramo biti pozorni še na ero pomanjkljivost, ki je v zadnjem času vse pogostejša. S pospešenim nabiranjem sadilnega materiala pred sezono ali pa tudi nepripravljenostjo za sajenje, sadike delj časa čakajo na sajenje nevskladiščene ali slabo vskladiščene. Če je čas od nabiranja sadik do sajenja daljši in so bile le-te v tem času slabo shranjene, se rade delno skvariyo ali celo popolnoma pekvariyo. Kar hitro propadejo kli-

je koreninice, ko je sadilni material posajen. Sicer pa nekoliko daljši štrclji sadiki, če je tkivo zdravo, ne škodujejo in jih zaradi tega ni potrebno ponovno prerezovati (enovenčne sadike). V primeru, ko so sadike na spodnjem prerezu tvorile že kalus, bi bilo prizovanje celo škodljivo. Pri sajenju sadik upoštevajmo spoznanje, da z obnovitvijo rezi na delno poškodovanih sadikah lahko občulno izboljšamo stanje sadike in pogojje za rast koreninic, v manjši meri pa tudi poganjkov in s tem tudi učinek sajenja.

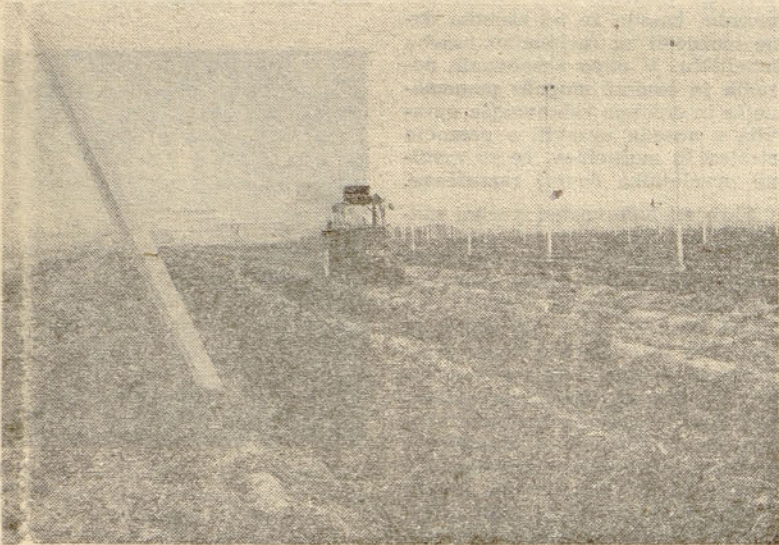
Ukoreninjenci so se predvsem z poenostavitvijo tehnologije pridelovanja, v praksi uveljavili. Hmeljarji, ki so se na lastnih izkušnjah prepričali o vrednosti dobrih ukoreninjencev, obnavljajo hmeljišča le še z ukoreninjenim sadilnim materialom. Žal podobno kot pri sadikah, tudi pri ukoreninjencih od-

tavljamo, da moramo kakovost sadilnega materiala izboljšati, če želimo še naprej dosegati velike pridelke hmelja. To nam nakazuje tudi splošna gospodarska situacija in težnja, da pridelamo doma čimveč. Zato se ne bi smelo več dogajati, da bi v novo zasajenem hmeljišču vegetiralo v množici visokega plevla le nekaj hmeljevih bilk. Če na obnovo nismo dovolj pripravljeni in nimamo ustreznega sadilnega materiala, je boljše, da v žičnicah gojimo druge posevke kot je to praksa pri premeni, v nekaterih primerih pa že običaj. Vsekakor moramo računati na pridelke prvotelnika, ki naj bo nad 1.000 kg suhega hmelja/ha. Z izbrano kakovostjo ukoreninjencev pa je možno doseči še bistveno več.

Povsod tam, kjer se srečujemo s slabim sadilnim materialom, moramo obuditi zavest vseh tistih, ki sodelujejo pri prometu s sadikami ali ukoreninjenci. Prav gotovo je boljše tako kot da inšpektorji zaščitijo naše in splošne koristi. V prvi vrsti so seveda odgovorni za kakovosten sadilni material pridelovalci.

V hmeljarskih deželah s tradicijo imajo drugačne kriterije za kakovost sadilnega materiala kot jih imamo pri nas. Poleg dimenzij sadilnega materiala jemljejo v obzir še težo sadike ali ukoreninjence. V primerjavi s tujimi, so naši standardi za kakovost sadilnega mate-

riala bistveno manj zahtevni. Kot ugotavljamo v praksi, pa še tem ne moremo zadostiti. Namesto, da bi govorili o izbrani kakovosti, kot to delajo drugje, smo si ustvarili (neuradno) in priznali promet s kakovostno neogovarjajočim (pre-povedanim) sadilnim materialom. Po določilih zakona (in tudi strokovno pravilneje) bi lahko imeli dodatno le izbrano — superkvaliteto in standardno, kot jo predvideva zakon, ne pa tako, kot se dogaja sedaj, da imamo standardno, ki predstavlja prvi razred in navzdol. Pri najbolj vnetih pobornikih slabega sadilnega materiala se že razvrstitev pri ukoreninjencih celo do četrtega kakovostnega razreda. Precej zaslug za slab sadilni material ima tudi napačna politika formiranja cen sadilnega materiala, ki s postavljanjem cen za drugorazredno ali manj vredno blago odobrava in omogoča promet s sadilnim materialom, ki ne odgovarja standardom in zakonskim določilom. S takimi pristopi našemu hmeljarstvu gotovo ne dela usluge. Naj se sliši še tako enostavno, čas je, da postavimo stvari na pravo mesto in zastopamo stališče, sadilni material je kakovosten ali ga pa ni. Takšno gledanje nam lahko proizvodne uspehe samo izboljša. S tem pa bi tudi odpravili neuspešne obnove in obnove za vsako ceno, saj so te danes dražje kot kdaj koli poprej.

Matična hmeljišča obdelujemo skrbno in natančno, da ne poškodujemo sadik

ce, ki se posušijo ali odgnijejo. Največkrat so slabo vskladiščene sadike plesnive ali celo nagnite. Najhitreje začne propadati tkivo sadike na prerezu, ki je za rast koreninic oziroma poganjkov silno pomemben. Če je tkivo sadike poškodovano na spodnjem prerezu (odmrlo) že delno v globino, ne more tvoriti kalusa, iz katerega bi pognale koreninice, ki se pozneje razvijajo v glavne korenine hmeljne rastline. Sadika, ki ni mogla pognati koreninic, sprva sicer odžene a se poganjek po določenem času pozneje, običajno, ko je že na opori, (ob suši) kaj rado posuši. Proces propadanja tkiva začenja na obeh rezih sadike. Če tkivo sadike odmre na zgornji strani do očesc, sadika ne odžene.

Za preprečevanje fizioloških sprememb na sadilnem materialu, bi morale biti posebno sadike po nabiranju čimprej posajene. Če pa to le ni bilo mogoče, potem je nujno tik pred sajenjem rezino na sadiki obnoviti tako, da sadike prizujemo do zdravega prereza. Na spodnjem delu smemo sadike prizrezati do očesc bolj v živo, na zgornjem pa manj. S tega vidika bi bilo smotno sadike rezati na vsaki strani očesc z nekoliko daljšimi štrclji, da jih lahko pozneje prizujemo do zdravega tkiva.

Vendar prizovanje sadik vselej ni potrebno. Sadike, ki so v zasipnici pravilno vskladiščene že tam (ob ugodnih pogojih) tvorijo kalus, iz katerega poženejo pozne-

stopamo od minimalnih zahtev o kondicijski kakovosti. Vzroki za slabe ukoreninjence so v glavnem šibke sadike, suša ob in po sajenju sadik v ukorenišča, slaba in neprimerna zemljišča, v glavnem holocenska tla, ki niso primerna za gojenje intenzivnih in vrtnih kultur — kamor spadajo tudi ukoreninjenci. Nadalje se slabo rastišče oziroma slabe rastne prilike na ukoreninjencih odrazijo še toliko bolj, če sadike v ukorenišče nasadimo pregosto in le tega z vlago ni hranili slabo oskrbujeemo. Uporaba herbicidov se na kondicijo sadilnega materiala odraža pozitivno, če doza herbicidov ni prevelika. Če je bilo zemljišče že pred sajenjem sadik za ukoreninjanje tretirano s prevelikim odmerkom talnih herbicidov, se ukoreninjenci slabo razvijajo. Zato na takšna zemljišča nikakor ne smemo saditi sadik.

Pridelovanje ukoreninjencev v slabih okoliščinah je redno povezano s slabo kakovostjo in slabim izplenom sadilnega materiala. Takšen sadilni material oziroma tako pridelan pa ne more biti interesanten niti za tiste, ki ga prideluje in še manj za tiste, ki bi ga naj sadili na stalno mesto. Podobno kot pri sadikah, delamo tudi s sajenjem slabih ukoreninjencev dvojno škodo le s to razliko, da je ta neprimerno večja.

Pri pregledu stanja sadilnega materiala, bodisi sadik ali ukoreninjencev, vedno pogosteje ugo-

Milan Veronek, kmet. inž.

Žičnice potrebne večjih popravil

Ob stalnih težnjah in naporih za velikimi pridelki hmelja si za večjo varnost, vzdržljivost in stabilnost žičnic v zadnjem času nismo kdo ve kako prizadevali. Pravzaprav to tudi ni bilo zelo nujno. Ko smo osvojili betonske žičnice in opremili lesene z žičnimi vrvmi, smo problem opore za nekaj časa rešili. Naše žičnice so postale bolj funkcionalne, pa tudi bolj moderne. Sproti smo odpravljali pomanjkljivosti, ki so resneje ogrožale stabilnost hmeljne opore.

Medtem, ko je tehnologija pridelovanja hmelja stalno napredovala, npr. izdatnejše gnojenje, nove in rodovitnejše sorte, večje številce rastlin in večje število vodil na enoto površine, ter končno večji pridelok, se žičnice niso spremenile. Breme rastlin je postalo pretežko, varnost žičnic se je zaradi večjih pridelkov in dotrajnosti materiala zmanjšala. Na to so nas sicer tu in tam opozarjale posamezne porušene žičnice, bolj pozorni pa smo postali lansko leto, ko se je ob neurju podrla nad 100 ha žičnic. Katastrofa leta 1980 je opozorila na resnost problema tako pri betonskih žičnicah kot žičnicah na sploh. Letošnji, sicer manjši defekti, tudi na lesenih žičnicah, pa so samo potrdili, da so bile žičnice predolgo odrinjene na stran (zadnja izboljšava l. 1965). Nujno je, da začnemo žičnice obravnavati bolj kritično kot doslej. Z vsi resnostjo in odgovornostjo je treba pristopiti k gradnji novih in popravilu že obstoječih žičnic.

Pomanjkljivosti novih žičnic, čeprav jih ne bi smelo biti, se pokažejo šele čez nekaj let, pomanjkljivosti starih pa lahko pridejo na dan že v prihodnji sezoni. Zato bomo danes pisali o obnovi starih žičnic.

Pomanjkljivosti novih žičnic, čeprav jih ne bi smelo biti, se pokažejo šele čez nekaj let, pomanjkljivosti starih pa lahko pridejo na dan že v prihodnji sezoni. Zato bomo danes pisali o obnovi starih žičnic.

Pri nas imamo več vrst žičnic, ki se med seboj precej razlikujejo. Med lesenimi je še nekaj klasičnih žičnic, ki so grajene po vzoru starih žateških žičnic, z lesenimi drogovi in črno, 5 ali 6 pozneje pa tudi 8 milimetrsko žico. Nekaj primerov je tudi hallertauske žičnice, kjer je namesto prečnih žic nameščena lesena greda. Novejše lesene klasične žičnice so po zasnovi slične starejšim, bolj od teh pa se v zgradbi razlikujejo lesene viseče žičnice. Sicer pa so oboje grajene z lesenimi drogovi in žičnimi vrvmi.

Betonske žičnice so od lesenih bistveno različne. Drogovi betonskih žičnic niso vkopani v zemljo, kar daje ogrodju poseben značaj.

Največ drogov na enoto površine ima klasična lesena žičnica, najmanj pa lesena viseča žičnica. Drogovi, ki so vkopani v zemljo, prispevajo k večji varnosti, oziroma stabilnosti in zanesljivosti opore.

(Nadaljevanje na 7. strani)

Z ozirom na posebnosti posameznih žičnic ni mogoče vseh vrst žičnic obravnavati enako, tudi ne kar se tiče vzdrževanja in popravil. Vendar je skupno za vse žičnice, da jim lahko z rednim vzdrževanjem in popravili bistveno povečamo varnost in stabilnost ter jih obvarujemo pred poružitvami.

Za redno vzdrževanje je potrebno žičnice vsako leto natančneje pregledati in odpraviti najpomembnejše pomanjkljivosti. Stare lesene klasične žičnice, ki so grajene še s črno žico, so večinoma tako dotrajane, da bi najbrž temeljitejša popravila zahtevala prenovo, oziroma postavitev nove žičnice v celoti. Te žičnice so stare že čez 20 let. Elementi teh žičnic so bili že v zasnovi poddimenzionirani (predvsem sidra in žična mreža), s časom pa so se izgubili na trdnosti. Zato še toliko manj odgovarjajo dejanskim in današnjim razmeram. Pri popravilih oziroma prenovi teh žičnic bo treba upoštevati tudi starost nasada in razdalje sajenja in se tudi na osnovi tega odločiti za obnovo žičnice, ali za novo žičnico. V kolikor se odločimo za popravilo dotrajanih žičnic, je posebno skrbno popraviti oziroma obnoviti rob žičnice. Čeprav k varnosti žičnice prispeva vsak element posebej, je vendarle rob žičnice tisti, ki ga obremenjujejo največje sile. Zato mora biti čvrst in brezhiben. V robu žičnice so najbolj obremenjene čelne prečne žice, na katere so pritrjene vzdolžne nosilne, vogalni drogovi in vogalna sidra. Zaradi tega za te elemente izberemo močnejše materiale.

Če je zaradi preobremenitve žičnica bolj poškodovana, recimo, da počí več sider zaporedoma, ali da se žičnica zaradi pretrgane žice nagne iz vertikalnega položaja, pride do preobremenitve vseh ostalih elementov, ki popustijo in ogrodje se običajno podre. Zato je pri popravilih starejših žičnic, ki imajo več kritičnih točk izvršimo popravila v večjem obsegu. Starih žičnic, ki so zaradi preobremenitev postale zelo ohlapne, NE ZATEGUJEMO, oziroma le toliko, da jih spravimo nazaj v vertikalni položaj. S prenapenjanjem bi namreč umetno vnašali napetost in obremenitev v žičnico, ki lahko vzdržljivost ogrodja bistveno zmanjša. Torej so večji povesi za stabilnost opore koristni.

Lesene klasične žičnice, ki so grajene z žično vrvjo tudi že kažejo pomanjkljivosti, čeprav se niso toliko stare. Največkrat se pojavijo defekti na sidrih v zemlji, na sidrnih vezah, na čelnih prečnih vezeh in tudi drogovi. Les za sidro v zemlji če ni akacije, preperi v sorazmerno kratkem času, odvisno tudi od zemljišča. Posebno hitro strohni na prodnatem svetu. Zelo hitro pa izgubi trdnost bodisi napoka ali prerjavi sidrna žica v fleh. Na starejših žičnicah, ki imajo sidra iz žične vrvice $7 \times 2,5$ mm, lahko pričakujemo več defektov, pri večjih obremenitvah in ob neurjih pa tudi na starejših sidrih iz žice $7 \times 3,2$ mm. Takšna sidra so seveda precej nezanesljiva, zato je najbolje, da jih začnemo postopoma zamenjati z novimi. Zamenjava sider na polnorodnih nasadih mora biti opravljena V JESENI, da se zemlja do spomladi, ko nastopijo obremenitve, že dodobra sesede. V nasprotnem je potrebno sesedanje oziroma učvrstitve sidra

doseči s teptanjem, morda tudi izdatnejšim zalivanjem zemlje z vodo pri zakopavanju jam. Pri obnovi sider je običajno nujno zamenjati tudi dotrajano siderno žično vrv z novo.

Sidra za leseno klasično žičnico naj bodo narejena iz akacijevega polena, dolžine vsaj 180 cm in debeline čvrstega lesa (brez mehkega in skorje) nad 25 cm, vogalna sidra pa ca. 50 cm. Zakopana naj bodo 180 cm globoko. Za sidro prevrtamo les v spodnjih tretjini in ga navežemo na dvojno žično vrv $7 \times 3,2$ ali $7 \times 3,4$ mm. Ugodneje bi bilo uporabiti jeklene palice, slično kot za lesene viseče oziroma betonske žičnice. Le-teh rja ne poškoduje v tolikšni meri kot žične vrvi, ki imajo večjo korozivno površino.

Za sidrno vez od sidra do droga uporabimo prav tako dvojno žično vrv $7 \times 3,2$ lahko tudi $7 \times 3,4$ mm, ki jo spojimo s spojem osmice. Obod oziroma rob žičnice povežemo z žično vrvjo $7 \times 3,2$, ugodneje s $7 \times 3,4$ mm. Prečna čelna žična vrv, na katero so pritrjene vzdolžne nosilne žice, naj bo čim močnejša ($7 \times 3,4$ mm), saj je ta v žičnici poleg sidrnih vezi najbolj obremenjena. Od nje je v veliki meri odvisna stabilnost oziroma zanesljivost žičnice.

V leseni klasični žičnici bo treba s časom zamenjati vse žične vrvi $7 \times 2,5$ mm, z novimi močnejšimi $7 \times 3,2$ ali $7 \times 3,4$. Praksa je namreč pokazala, da žične vrvi $7 \times 2,5$ prehitro dotrajajo, zato jih tudi v nove žičnice ne vgrajujemo več.

Tudi lesenih klasičnih žičnic, grajenih z žično vrvjo, ne napejamo pretirano. Zaradi večje varnosti se pač moremo sprijazniti z nekoliko večjimi povesi in zmanjšano koristno višino žičnice. Vendar pa moramo lesene žičnice »scentrirati« oziroma spraviti v vertikalni položaj. Če smo poleg sider obnovili tudi žično mrežo, lahko žičnico normalno napnemo.

Lesene viseče žičnice niso kdove kako razširjene, čeprav imajo precej prednosti pred navadnimi. V zasnovi lesene viseče žičnice je sicer nekaj pomanjkljivosti, ki tudi vplivajo na varnost gradnje. Lesena viseča žičnica ima izredno malo drogov, torej velike razdalje med drogovi, zaradi česar so posamezni elementi (drogovi sidra, čelne nosilne vrvi in spojni elementi) zelo obremenjeni. Zato morajo biti elementi lesene viseče žičnice trdnjši kot pri ostalih.

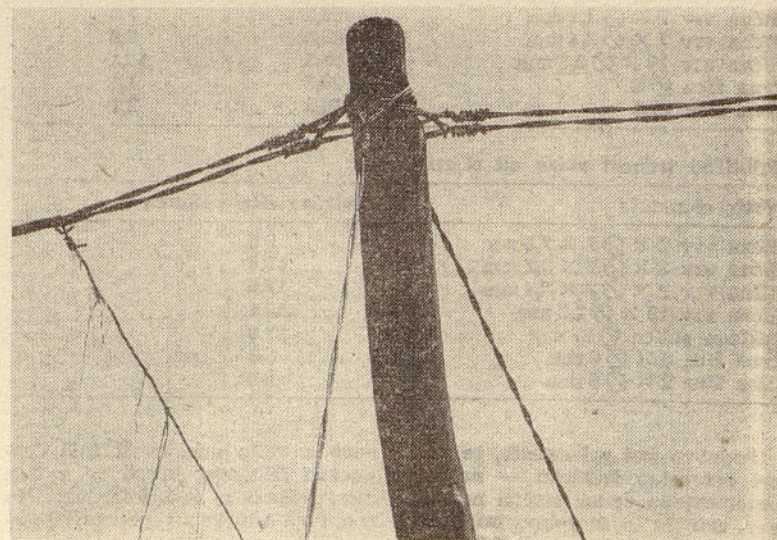
Popravila lesene viseče žičnice zahtevajo več pozornosti. Obod mora biti zelo zanesljiv. V kolikor je žičnica že starejša in ima sidra izdelana še iz žičnih vrvi, jih bo treba zamenjati s sidri iz akacijevega lesa in jeklenih palic. Les za sidra bi naj imel premera ca. 50 cm in dolžine 2 m. Jeklene palice pa naj bodo debeline 27 mm. Sidra zakopljemo na globino 180 cm, podobno kot pri ostalih žičnicah. Praviloma bi morala biti čez sidrni prag položena prečno še dva 1 m dolga polena, da bi se zanesljivost sidra povečala. Ustrezno obnovimo tudi sidrne vezi od sidra do droga z žično vrvjo $7 \times 3,4$ mm (2 x). Razumljivo je, da vse žične vrvi s sedmimi žicami polagamo dvojno in jih spajamo s spojem osmice. Za sidra oziroma sidrno vez pa lahko uporabimo tudi enojno žično vrv $19 \times 2,5$ mm, ki jo na koncih zaključimo s cevničnim spojem. Čelne prečne nosilne vrvi, na katere

so pritrjene vzdolžne nosilne žice, naj bodo prav tako iz žične vrv $7 \times 3,4$ mm. Pri popravilih mora biti ta vrv posebno skrbno zamenjana, da je pri montaži ne poškodujemo. Mehanične poškodbe žičnih vrvi imajo za žičnice često težke posledice.

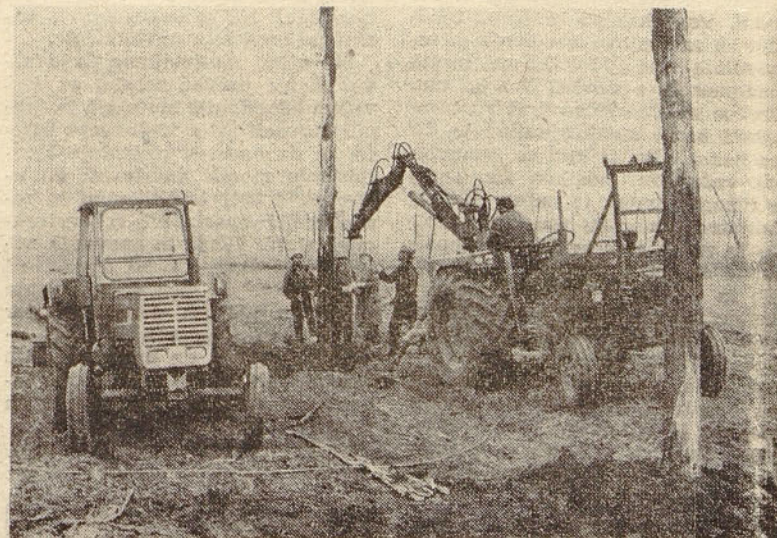
Pri lesenih visečih žičnicah večkrat popustijo tudi spojni elementi, npr. vijaki s kavljem, s katerimi je žična mreža pritrjena na stebre žičnice. Praviloma mora biti kavelj zavarovan pred odpiranjem oziroma preobremenitvijo s ploščico z ovalno odprtino. Če te ploščice ni, se kavlji odprejo in žična mreža z rastlinami vred pade na tla, ali

stran glede vzdrževanja teh žičnic je veliko vijačnih spojev. Vijaki so na starejših žičnicah že tako korodirani, da je navoj popolnoma uničen. Večje težave pa se bodo verjetno pojavljale tudi pri zamenjavi tanjših žičnih vrvi z debelejšimi. Kot že omenjeno, je betonska žičnica členkaste zasnovne in zaradi tega tudi bolj labilna. Stati mora v strogo vertikalnem položaju. Da pa se ne bi premaknila iz vertikale, morajo biti elementi žičnice res zanesljivi. Zato je čvrst obod za betonsko žičnico še toliko bolj pomemben.

Prvotno so bila sidra za betonske žičnice izdelana iz dveh hia-

K stabilnosti stare lesene žičnice precej pripomore čvrst rob

Stroji so pri gradnji in popravilih žičnic postali neobhodno potrebni

pa se vsaj tako poniža, da škropljenje in oskrba nasada ni več izvedljiva. Viseča žičnica se lahko poruši, če pride do obremenitve posameznih elementov. Zaradi večje varnosti bi bilo potrebno tudi v tej žičnici zamenjati vse stare žične vrvi $7 \times 2,5$ mm z močnejšimi. Na koncu popravil tudi to žičnico »centriramo« in žične vrvi oziroma sidra napnemo toliko, da leži mreža v horizontali brez večjih povsov.

Betonske žičnice so za vzdrževanje najbolj zahtevne. Stebri so gibljivi na podstavkih in ne stojijo samostojno. Žične vrvi so pritrjene na stebre s podložnimi ploščami in vijaki. Posebno slaba

stovih, kostanjevih ali akacijevih polen in dvojne žične vrvi dvakrat $7 \times 3,2$ mm. Sčasoma se je pokazalo, da tanjši leseni pragovi in žična vrv v zemlji sorazmerno hitro propadajo. Izhajajoč iz tega je potrebno na vseh žičnicah zamenjati vse stare žične vrvi $7 \times 2,5$ mm z močnejšimi. Na koncu popravil tudi to žičnico »centriramo« in žične vrvi oziroma sidra napnemo toliko, da leži mreža v horizontali brez večjih povsov.

Pri starejših betonskih žičnicah je potrebno takšna oziroma dotrajana sidra zamenjati čimprej, da bi preprečili porušitve.

(Nadaljevanje s 7. strani)

V kolikor nismo v stanju zamenjati vseh sider hkrati in pravočasno, torej še v jeseni, menjamo vsako drugo sidro in zemljo nad njim čvrsto zaphemo s težkim traktorjem, tovorom na prikolici ali tudi s polivanjem zemlje v jami z večjo količino vode, ko sidra zasipamo. Namreč pri porušjenih betonskih žičnicah je bilo nekaj spomladi zakopanih sider privlečenih na površje in ni izključeno, da je

bil to začetek konca. Sidra morajo biti v zemljo čvrsto vtisnjena. Nadzemni del sidra (sidrna vez) naj bo na vogalih iz debelejših žičnih vrvi $7 \times 3,4$ mm. V kolikor izdelamo sidrne vezi za ostala sidra iz enakega materiala, bo doba trajanja in varnost žičnice seveda večja. Tudi za betonsko žičnico lahko uporabljamo sidrne vezi iz žične vrvi $19 \times 2,5$ mm, toda pri izdelavi cevni spojev na koncu vezi moramo izredno paziti, da žične vrvi ne pregrejemo.

Približna trdnost žičnih vrvi za žičnice v primerjavi s črno žico

Vrsta žične vrvi	Presek mm ²	Pretržna sila v tonah
žična vrv $7 \times \varnothing 2,5$ mm	34,3	4,8
žična vrv $7 \times \varnothing 3,2$ mm	56,3	7,9
žična vrv $7 \times \varnothing 3,4$ mm	63,6	8,9
žična vrv $19 \times \varnothing 2,5$ mm	93,3	13,1
črna žica $\varnothing 6$	28,3	1,1
črna žica $\varnothing 8$	50,3	2,1

Približna trdnost sider ali sidrni vezi

Vrsta elementa	Pretržna sila v tonah
žična vrv $2 \times \varnothing 7 \times 2,5$ mm	9,6
žična vrv $2 \times \varnothing 7 \times 3,2$ mm	15,8
žična vrv $2 \times \varnothing 7 \times 3,4$ mm	17,8
žična vrv $19 \times \varnothing 2,5$ mm	13,1
ječklena palica $\varnothing 27$ mm	22,9
črna žica $3 \times \varnothing 6$ mm	3,3
črna žica $2 \times \varnothing 8$ mm	4,2

Podobno kot pri ostalih, je tudi pri betonskih žičnicah — najbolj obremenjena čelna prečna nosilna vrv, zato je to in robno priporočljivo zamenjati z novo $7 \times 3,4$ mm. Od starosti žičnice in od stopnje nagriženosti žične vrvi je odvisno, katere žične vrvi oziroma koliko žičnih vrvi bomo zamenjali z novimi. Vsekakor pa se bomo odločili za zamenjavo vzdolžnih povezovalnih vrvi $\varnothing 7 \times 2,5$ mm in jih nadomestili z novimi $7 \times 3,2$ mm. Prečne nosilne žične vrvi v notranjosti bomo menjali najbrž le, če se bomo odločili tudi za zamenjavo vzdolžnih nosilnih žic. Torej v takem primeru je nujno ali vsaj koristno zamenjati vso žično mrežo in razen stebrov žičnico popolnoma obnoviti. Obnova najnujnejših in najbolj kritičnih elementov betonske žičnice bo gotovo prispevala k večji varnosti žičnega ogródja. Vendar naj ne bo odveč opozorilo, da karkoli bomo urejali na betonskih žičnicah, ne pozabimo, da je betonska žičnica členkaste zasnove nevarna za porušitev, četudi ni obremenjena z rastlinami.

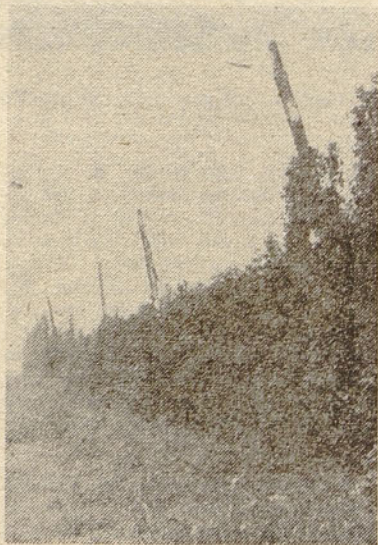
Nekatere betonske žičnice pokrivajo večje površine tudi nad 10 ha. Nekatere so izjemno dolge, več kot 400 m. Pri takih žičnicah je zaradi večje varnosti objekta potrebno pretehtati tudi možnost o razpolovitvi oziroma presídranju žičnice. Posebno nevarnost za dolge žičnice predstavljajo nevihte ali pa če se ogródje zaradi manjših defektov pomakne iz vertikale v podolžni smeri. Za velike žičnice so lahko usodne že manjše napake.

Pred vegetacijo naravnamo betonske žičnice v navpično lego.

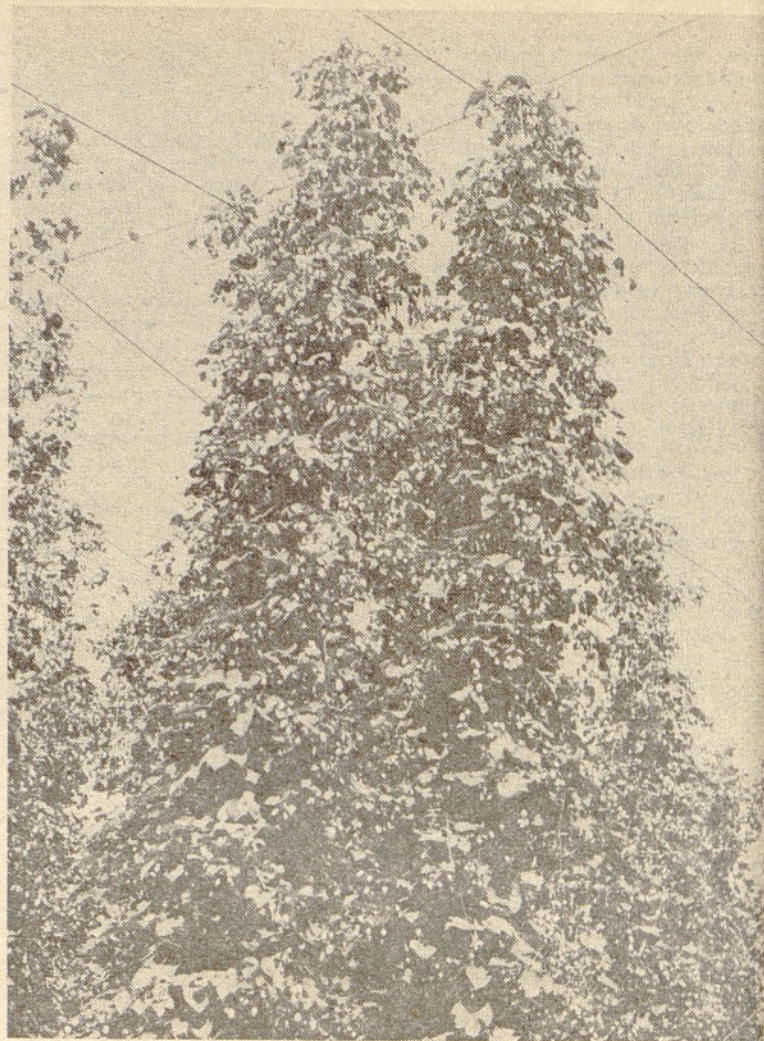
Z večjimi pridelki hmelja se je obremenitev žičnic v zadnjem obdobju v povprečju bistveno povečala. Struktura žičnic je dokaj neugodna. Na mnogih žičnicah so potrebna obsežnejša popravila. Dokler nimamo novejših ali boljših rešitev, bomo morali pri vzdrževanju in popravilih žičnic upoštevati merila, ki so veljala ali še veljajo za gradnjo novih žičnic. Pri tem

seveda velja upoštevati tudi dragocene izkušnje, ki so se v tem času pokazale kot koristne. Ne glede na vzroke za pomanjkljivost, ki se na žičnicah pojavljajo, moramo ali bomo vsaj morali te v lastno dobro sproti odpravljati in žičnice redno vzdrževati. Zaželjeno bi bilo, da bi bilo vzdrževanja čim manj. Na to bomo morali misliti pri snovanju novih žičnic.

Na sploh ugotavljamo, da je razvoj žičnic preveč zaostal za razvojem tehnologije bioloških in drugih inovacij pri pridelovanju hmelja in da bomo v prihodnje hmeljarjenje morali načrtovati na ustrežnejši bolj funkcionalni in zanesljivejši opori. Pri rekonstrukcijah starih žičnic in snovanju novih bomo torej morali upoštevati spremembe in nova spoznanja predvsem zadnjih desetih let ter tudi z oporo hmeljnimi rastlinam izboljšati pogoje, da bo lahko naše hmeljarstvo ostalo moderno, napredno in pomembno v svetovnem prostoru.

Pomanjkljivo narejena lesena višiča žičnica je pod bremenom popustila tik pred obiranjem

Poln od vrha do tal

Savinjski golding